

Rapport

Toegankelijkheidsscreenings Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheeken

Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid
Belgiëplein 1
3510 HASSELT
011/26 50 30
info@entervzw.be

Inhoud

Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid	1
Inhoud	2
Lijst tabellen	5
Lijst grafieken	6
Lijst foto's	9
1. Inleiding	11
2. Integrale toegankelijkheid	12
3. Projectaanpak: toegankelijkheidsscreenings van Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken	13
3.1 Aanpak Toegankelijk Vlaanderen	13
3.2 Enkele basisrichtlijnen	15
3.3 Concrete taken in functie van de screening	16
3.4 Coördinatie van screeningsopdrachten	17
4. Resultaten	18
4.1 Resultaten per individuele locatie	18
4.2 Globale resultaten	19
4.2.1 Parkeergelegenheid	32
a) Mate van toegankelijkheid	32
b) Knelpunten	40
c) Actiepunten	40
4.2.2 Toegangspaden	42
a) Mate van toegankelijkheid	42
b) Knelpunten	44
c) Actiepunten	44
4.2.3 Inkom	46
a) Mate van toegankelijkheid	46
b) Knelpunten	48
c) Actiepunten	48
4.2.4 Balie	50
a) Mate van toegankelijkheid	50

b)	Knelpunten	52
c)	Actiepunten	52
4.2.5	Horizontale circulatie.....	54
a)	Mate van toegankelijkheid	54
b)	Knelpunten	56
c)	Actiepunten	56
4.2.6	Verticale circulatie	58
a)	Mate van toegankelijkheid	58
b)	Knelpunten	60
c)	Actiepunten	60
4.2.7	Toiletten	62
a)	Mate van toegankelijkheid	62
b)	Knelpunten	64
c)	Actiepunten	64
4.2.8	Toeschouwersruimte	66
a)	Mate van toegankelijkheid	66
b)	Knelpunten	68
c)	Actiepunten	68
4.2.9	Bibliotheekruimte	70
a)	Mate van toegankelijkheid	70
b)	Knelpunten	72
c)	Actiepunten	72
4.2.10	Expositieruimte	74
a)	Mate van toegankelijkheid	74
b)	Knelpunten	78
c)	Actiepunten	78
4.2.11	Vergaderruimte	80
a)	Mate van toegankelijkheid	80
b)	Knelpunten	82
c)	Actiepunten	82
4.2.12	Eet- en drinkgelegenheid	84
a)	Mate van toegankelijkheid	84

b) Knelpunten	86
c) Actiepunten	86
4.2.13 Multifunctionele ruimte	88
a) Mate van toegankelijkheid	88
b) Knelpunten	90
c) Actiepunten	90
4.2.14 Verkoopsruimte	92
a) Mate van toegankelijkheid	92
4.2.15 Bewegwijzering en signalisatie	96
4.3 Actieplannen	97
4.4 Resultaten op basis van de aanwezige voorzieningen	100
5. Conclusie	102
6. Beleidsaanbevelingen	104
<i>Bouwstenen voor een actieplan toegankelijkheid</i>	<i>104</i>
I. Definiëren	104
II. Label	104
III. Ondersteunen	105
Bestaande toegankelijke gebouwen	105
Nieuwe gebouwen en verbouwingen	106
Aanbod, dienstverlening en informatie	106
IV. Meten en Evalueren	107
7. Bijlagen	109
<i>Bijlage 1. Contactgegevens Enter en betrokken adviesbureaus</i>	<i>109</i>
<i>Bijlage 2. Overzicht data screenings en besprekingen</i>	<i>110</i>
<i>Bijlage 3. Overzicht van voorzieningen per locatie</i>	<i>111</i>

Lijst tabellen

Tabel 1: Overzicht gescreende accommodaties	17
Tabel 2: Overzichtstabel scores op gebouwniveau per locatie	20
Tabel 3: Resultaten services	101

Lijst grafieken

Grafiek 1: Musea, archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken: verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau	25
Grafiek 2: Alden Biesen: verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau	25
Grafiek 3: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau totaal.....	27
Grafiek 4: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau musea	27
Grafiek 5: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau archiefinstellingen.....	27
Grafiek 6: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau erfgoedbibliotheken.....	27
Grafiek 7: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau Alden Biesen	27
Grafiek 8: Overzicht scores op basis van aantal aanwezige ruimtes totaal	28
Grafiek 9: Bouwjaar of jaar volledige verbouwing	30
Grafiek 10: Verdeling scores +, +/-, - op basis van bouwjaar of jaar volledige verbouwing	31
Grafiek 11: Parkeergelegenheid totaal, verdeling scores	35
Grafiek 12: Parkeergelegenheid musea, verdeling scores	35
Grafiek 13: Parkeergelegenheid archiefinstellingen, verdeling scores.....	35
Grafiek 14: Parkeergelegenheid Alden Biesen	35
Grafiek 15: Aangepaste parkeerplaats in eigendom totaal, verdeling scores	37
Grafiek 16: Aangepaste parkeerplaats in eigendom musea, verdeling scores	37
Grafiek 17: Aangepaste parkeerplaats in eigendom Alden Biesen, verdeling scores	37
Grafiek 18: Aangepaste parkeerplaats publiek domein totaal, verdeling scores	39
Grafiek 19: Aangepaste parkeerplaats publiek domein, musea, verdeling scores	39
Grafiek 20: Toegangspaden totaal, verdeling scores	43
Grafiek 21: Toegangspaden musea, verdeling scores	43
Grafiek 22: Toegangspaden archiefinstellingen, verdeling scores	43
Grafiek 23: Toegangspaden erfgoedbibliotheken, verdeling scores	43
Grafiek 24: Toegangspaden Alden Biesen, verdeling scores.....	43
Grafiek 25: Inkom totaal, verdeling scores	47
Grafiek 26: Inkom musea, verdeling scores.....	47
Grafiek 27: Inkom archiefinstellingen, verdeling scores	47
Grafiek 28: Inkom erfgoedbibliotheken, verdeling scores	47
Grafiek 29: Inkom Alden Biesen, verdeling scores.....	47
Grafiek 30: Balie totaal, verdeling scores	51

Grafiek 31: Balie musea, verdeling scores	51
Grafiek 32: Balie archiefinstellingen, verdeling scores	51
Grafiek 33: Balie erfgoedbibliotheken, verdeling scores	51
Grafiek 34: Horizontale circulatie totaal, verdeling scores	55
Grafiek 35: Horizontale circulatie musea, verdeling scores	55
Grafiek 36: Horizontale circulatie archiefinstellingen, verdeling scores.....	55
Grafiek 37: Horizontale circulatie erfgoedbibliotheken, verdeling scores.....	55
Grafiek 38: Horizontale circulatie Alden Biesen, verdeling scores	55
Grafiek 39: Verticale circulatie totaal, verdeling scores.....	59
Grafiek 40: Verticale circulatie musea, verdeling scores.....	59
Grafiek 41: Verticale circulatie archiefinstellingen, verdeling scores	59
Grafiek 42: Verticale circulatie erfgoedbibliotheken, verdeling scores	59
Grafiek 43: Verticale circulatie Alden Biesen, verdeling scores	59
Grafiek 44: Toiletten totaal, verdeling scores.....	63
Grafiek 45: Toiletten musea, verdeling scores.....	63
Grafiek 46: Toiletten archiefinstellingen, verdeling scores	63
Grafiek 47: Toiletten erfgoedbibliotheken, verdeling scores.....	63
Grafiek 48: Toiletten Alden Biesen, verdeling scores.....	63
Grafiek 49: Toeschouwersruimte totaal, verdeling scores	67
Grafiek 50: Toeschouwersruimte Alden Biesen, verdeling scores.....	67
Grafiek 51: Bibliotheekruimte totaal, verdeling scores	71
Grafiek 52: Bibliotheekruimte musea, verdeling scores	71
Grafiek 53: Bibliotheekruimte archiefinstellingen, verdeling scores.....	71
Grafiek 54: Bibliotheekruimte erfgoedbibliotheken, verdeling scores.....	71
Grafiek 55: Expositieruimte totaal, verdeling scores	77
Grafiek 56: Expositieruimte musea, verdeling scores	77
Grafiek 57: Expositieruimte archiefinstellingen, verdeling scores	77
Grafiek 58: Expositieruimte Alden Biesen, verdeling scores	77
Grafiek 59: Vergaderruimte totaal, verdeling scores.....	81
Grafiek 60: Vergaderruimte Alden Biesen, verdeling scores.....	81
Grafiek 61: Eet- en drinkgelegenheid totaal, verdeling scores.....	85
Grafiek 62: Eet- en drinkgelegenheid musea, verdeling scores.....	85

Grafiek 63: Eet- en drinkgelegenheid archiefinstellingen, verdeling scores.....	85
Grafiek 64: Eet- en drinkgelegenheid Alden Biesen, verdeling scores	85
Grafiek 65: Multifunctionele ruimte totaal, verdeling scores	89
Grafiek 66: Multifunctionele ruimte musea, verdeling scores.....	89
Grafiek 67: Multifunctionele ruimte archiefinstellingen, verdeling scores	89
Grafiek 68: Multifunctionele ruimte Alden Biesen, verdeling scores.....	89
Grafiek 69: Verkoopsruimte totaal, verdeling scores	94
Grafiek 70: Verkoopsruimte musea, verdeling scores	94
Grafiek 71: Veel voorkomende eenvoudige ingrepen actieplan	98
Grafiek 72: Veel voorkomende ingrepen i.f.v. inrichting actieplan.....	99
Grafiek 73: Veel voorkomende structurele ingrepen actieplan	99
Grafiek 74: Resultaten voorzieningen voor personen met een auditieve beperking	101
Grafiek 75: Resultaten voorzieningen voor personen met een visuele beperking	101
Grafiek 76: Resultaten voorzieningen voor personen met ademhalingsproblemen of allergieën.....	101

Lijst foto's

Foto 1: Voorbeeld van parkeergelegenheid met +/- score	41
Foto 2: Voorbeeld van parkeergelegenheid met - score	41
Foto 3: Voorbeeld toegangspad met + score	45
Foto 4: Voorbeeld toegangspad met +/- score	45
Foto 5: Voorbeeld toegangspad met - score	45
Foto 6: Voorbeeld inkom met + score	49
Foto 7: Voorbeeld inkom +/- score	49
Foto 8: Voorbeeld inkom - score	49
Foto 9: Voorbeeld loket met + score	53
Foto 10: Voorbeeld loket met - score	53
Foto 11: Voorbeeld horizontale circulatie met + score	57
Foto 12: Voorbeeld horizontale circulatie met +/- score	57
Foto 13: Voorbeeld horizontale circulatie met - score	57
Foto 14: Voorbeeld verticale circulatie met +/- score	61
Foto 15: Voorbeeld verticale circulatie met - score	61
Foto 16: Voorbeeld aangepast toilet met + score	65
Foto 17: Voorbeeld aangepast toilet met +/- score	65
Foto 18: Voorbeeld aangepast toilet met - score	65
Foto 19: Voorbeeld van toeschouwersruimte met +/- score	69
Foto 20: Voorbeeld bibliotheekruimte met + score	73
Foto 21: Voorbeeld bibliotheekruimte met +/- score	73
Foto 22: Voorbeeld bibliotheekruimte met - score	73
Foto 23: Voorbeeld van expositieruimte met + score	79
Foto 24: Voorbeeld van expositieruimte met - score	79
Foto 25: Voorbeeld van vergaderruimte met +/- score	83
Foto 26: Voorbeeld van vergaderruimte met - score	83
Foto 27: Voorbeeld van eet- en drinkgelegenheid met + score	87
Foto 28: Voorbeeld van eet- en drinkgelegenheid met +/- score	87
Foto 29: Voorbeeld van multifunctionele ruimte met + score	91
Foto 30: Voorbeeld van multifunctionele ruimte met +/- score	91
Foto 31: Voorbeeld verkoopsruimte met + score	95

1. Inleiding

De cultuuroverheid streeft naar integrale toegankelijkheid van culturele infrastructuur. De Vlaamse overheid, Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft in dit opzicht eind 2011 beslist om een aantal Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken te laten screenen op fysieke toegankelijkheid. Enerzijds om eindgebruikers en de Vlaamse cultuuroverheid zelf inzicht te geven in de mate waarin de infrastructuur toegankelijk is. Anderzijds om aanbevelingen te genereren die nodig zijn voor verbetering, zowel individueel voor de onderzochte gebouwen als naar het Vlaamse cultuurbeleid toe. Via een gunningsopdracht werd aan Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, een opdracht verleend om in te staan voor de coördinatie van 15 toegankelijkheidsscreenings op basis van Toegankelijk Vlaanderen 'nieuwe stijl' en het distilleren van de nodige beleidsaanbevelingen.

Concreet gaat het over 9 Vlaamse musea (Fotomuseum, Hospitaalmuseum Oud Sint-Jan, Huis van Alijn, Museum Dr. Guislain, Museum Mayer van den Bergh, MUHKA, Middelheim museum, Mode museum, Sportimonium vzw), 2 Vlaamse erfgoedbibliotheken (Bibliotheek Stadscampus, Hendrik Conscience bibliotheek), 3 Vlaamse archiefinstellingen (Amsabinstituut, KADOC KU Leuven, Liberaal Archief) en Alden Biesen.

Voor de concrete uitwerking van toegankelijkheidsonderzoeken schakelt Enter door Gelijke Kansen Vlaanderen erkend adviesbureaus in naar gelang regio en beschikbaarheid.

In de loop van 2012 gingen Enter en de betrokken adviesbureaus aan de slag om de verschillende locaties te screenen. In dit rapport vindt u de methodiek en de resultaten terug van de onderzoeken. Er werd hierbij rekening gehouden met de complexiteit van de gebouwen. Dit rapport geeft volgens de delen van toegankelijkheidsketen de verschillende knelpunten en nodige acties weer om de (integrale) toegankelijkheid te verbeteren. De resultaten vormden de basis voor het formuleren van beleidsaanbevelingen.

2. Integrale toegankelijkheid

‘Integrale toegankelijkheid is de kwaliteit van een publieke ruimte, gebouw, omgeving, diensten ... die het mogelijk maakt dat iedereen deze op een gelijkwaardige en onafhankelijke manier kan bereiken, betreden, gebruiken en begrijpen.’ Enter, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid

Cultuur beleven moet voor iedereen een inspirerende en grensverleggende ervaring zijn. Spreken over toegankelijkheid in culturele infrastructuur omvat veel meer dan het toegankelijk maken van een gebouw voor rolstoelgebruikers of andere mensen met een zichtbare beperking. Uiteraard zijn het essentiële elementen om integrale toegankelijkheid te bereiken, echter als ruim begrip en thema omvat toegankelijkheid veel meer dan dat. Het gaat over het toegankelijk maken van het gebouw en zijn omgeving, maar ook van het aanbod, de dienstverlening en communicatie ... Het omvat naast fysieke aspecten ook psychosociale, informatieve en communicatieve aspecten. De verwevenheid en het aanvullende karakter van elk van die deelaspecten zorgen ervoor dat gebruikers mogelijkheden krijgen om te functioneren binnen onze fysieke bebouwde omgeving.

‘Toegankelijkheid’ is de basiskwaliteit van een ruimte, een omgeving, informatie, communicatie, een voorziening, dienstverlening ... waarvan bereikbaar, betreedbaar (gebouwde ruimte)/ begrijpbaar (aanbod, object, informatie, communicatie) en bruikbaar basiskenmerken zijn. Vroeger werd toegankelijkheid eerder medische benaderd, waarbij de oorzaak van ontoegankelijkheid was terug te brengen tot het individu dat door een medisch probleem, beperkingen kreeg bij het functioneren in de omgeving, die daardoor ontoegankelijk werd voor de persoon. Vervolgens dienden speciale, extra maatregelen genomen, eerder uit goodwill, om ook deze mensen toegang te geven tot onze leefomgeving. Vandaag staan we een meer dynamische en sociale benadering voor. Handicap is geen persoonlijk gegeven maar het resultaat van een disfunctie in de interactie van de mens en zijn omgeving. Iedereen kan zich in een *situatie* bevinden waarin hij niet optimaal kan functioneren. Als een toeschouwer een voorstelling niet kan volgen, kan dit meerdere oorzaken hebben: de slechte akoestiek van de zaal, doordat zijn burens praten, de belichting, hij de taal niet verstaat, hij gehoorproblemen heeft of moeilijk ziet, iemand met een grote gestalte hem het zicht verhindert ...

De kloof tussen mens en omgeving is hierbij de handicap, die kan gedicht worden door in te grijpen op de omgeving en/of de mens te ondersteunen met hulpmiddelen of service. Als bij het vormgeven van een gebouw, het aanbod, een brochure ... van bij de start van het ontwerpproces gemikt wordt op een gelijkwaardig, veilig en comfortabel gebruik door een brede waaier van gebruikers in verschillende omstandigheden spreken we van Universal Design of ontwerpen voor iedereen. Good design enables, bad design disables ...

Bewust aandacht hebben voor een betere gebruikskwaliteit raakt iedereen van kind tot oudere, van bezoeker, artiest tot personeelslid. Voor mensen met een beperking kan ontoegankelijkheid de oorzaak zijn van uitsluiting en ongelijke kansen. Toegankelijkheid is geen daad meer van goodwill maar is uitgegroeid tot een recht dat afgedwongen kan worden. Striktere regelgeving en richtlijnen, de vergrijzing van de bevolking, de emancipatie van de gebruikers, zijn belangrijke maatschappelijke trends waardoor toegankelijkheid snel aan belang wint. Toegankelijkheid hoeft niet altijd veel te kosten, doordachte keuzes maken en aandacht voor details maken al een groot verschil. Achteraf aanpassen kost meer en draagt niet bij tot geïntegreerde oplossingen. Daarom: investeren in toegankelijkheid is investeren in de toekomst.

3. Projectaanpak: toegankelijkheidsscreenings van Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken

In opdracht van de Vlaamse overheid, Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, werd dit onderzoeksproject uitgevoerd. Verschillende adviesbureaus stonden in voor 15 screenings van culturele infrastructuur aan de hand van de nieuwe methodiek van **'Toegankelijk Vlaanderen'**. Het gaat om 3 archiefinstellingen, 2 erfgoedbibliotheken, 9 musea en 1 domein. Enter coördineerde de toegankelijkheidsonderzoeken en analyseerde de resultaten met als output de opmaak van beleidsaanbevelingen.

3.1 Aanpak Toegankelijk Vlaanderen

De databank Toegankelijk Vlaanderen en bijhorende website werd ontwikkeld in 2002 door de vzw Toegankelijkheidsbureau. In 2005 werd onder impuls van Gelijke Kansen Vlaanderen de databank uitgebreid naar heel Vlaanderen en sindsdien verlenen alle Vlaamse provincies hun medewerking aan de invulling hiervan. De grote meerwaarde hiervan is dat over heel Vlaanderen een uniforme methodiek en normen gehanteerd worden om de toegankelijkheid in kaart te brengen. Sedert 2007 wordt de databank beheerd door Enter. Op basis van de opgebouwde ervaring is er een **nieuwe methodiek** ontwikkeld die naast de informatie voor de gebruikers, ook uitdrukkelijk mikt op het oplossingsgericht begeleiden van eigenaars naar betere toegankelijkheid. De criteria om toegankelijkheid te beoordelen blijven dezelfde maar de methodiek van opmeten en de output verschillen. Hiervoor werd er door Gelijke Kansen in Vlaanderen en Enter een nieuwe databank ontwikkeld. Deze databank is ook een belangrijk Vlaams beleidsinstrument. Het inzetten van Toegankelijk Vlaanderen wordt ook in het OCM-doelstellingskader 2010-2014 als generieke doelstelling voor elke sector opgenomen.

De locatie wordt **ter plaatse** onderzocht door een toegankelijkheidsadviseur (architect of bouwkundig ingenieur). Het toegankelijkheidsonderzoek brengt de toegankelijkheid van het gebouw in kaart op basis van betrouwbare informatie. De gegevens worden zo objectief mogelijk weergegeven worden per gebouw onderdeel, zowel naar eigenaars/beheerders, als naar gebruikers en beleidsmakers toe.

De toegankelijkheidsadviseur houdt rekening met de **keten van toegankelijkheid**. Het is namelijk van belang dat het totale parcours dat een bezoeker naar en in een gebouw kan afleggen voldoende toegankelijk is en dat de toegankelijkheidsketen nergens onderbroken wordt. Belangrijke begrippen hierbij zijn de bereikbaarheid, betreedbaarheid, bruikbaarheid en begripbaarheid van de accommodatie en de verschillende onderdelen. Om te bepalen welke items binnen een onderdeel van een bepaald gebouw type bekeken worden gaan we uit van het **'vetoprincipe'**. Hierbij vertrekken we van de vraag: 'Wat is voor personen met een beperking een reden om een gebouw niet zelfstandig te kunnen bezoeken?'. Let op, er wordt geen totaalscore gegeven voor het hele gebouw maar wel per onderdeel of een combinatie van onderdelen in het gebouw (parkeergelegenheid, toegangspaden, inkom, verticale circulatie, lift, vergaderzaal, aangepast toilet ...).

De mate van toegankelijkheid wordt weergegeven in **drie niveaus**:

- niet toegankelijk
- +/- gedeeltelijk toegankelijk of toegankelijk met hulp
- + zelfstandig toegankelijk

Hierbij wordt rekening gehouden met de noden van **alle doelgroepen** zoals personen met een motorische, visuele, auditieve beperking en personen met allergie en ademhalingsproblemen.

De toegankelijkheidsresultaten worden ook weergegeven in een **schema** waarbij via kleuren groen (+), oranje (+/-) en rood (-) de toegankelijkheid van de verschillende onderdelen van het gebouw in kaart gebracht worden. Op deze wijze krijgt men in één oogopslag een totaaloverzicht van het gebouw. Dit is voor de eigenaar maar ook voor de gebruiker een interessant hulpmiddel.

Elke screening resulteert in een **rapport** voor de **eigenaar** of gebouwverantwoordelijke. Het gedetailleerd screeningsverslag toont aan waar zich in de accommodatie knelpunten voordoen, maar formuleert ook een concreet **actieplan** op drie niveaus, dit kan gaan van kleine aanpassingen in functie van afwerking en/of inrichting tot aanpassingen die eerder van structurele aard zijn en waarvoor grotere werken of eventueel verbouwingen nodig kunnen zijn.

- Eenvoudige ingrepen: Werken die vrij eenvoudig en met beperkte middelen uitgevoerd kunnen worden, meestal door eigen personeel. Deze werken verhogen in grote mate het gebruikscomfort van het gebouw maar vragen weinig kosten en organisatie. Bv. het aanbrengen van contrastmarkeringen, het verplaatsen van meubilair, het aanbrengen van een beugel ...
- Ingrepen in functie van de inrichting: Werken die enige planning en budget vragen. Het zijn vrij eenvoudige werken, maar die toch meer organisatie vragen dan de ingrepen in functie van de afwerking. Deze werken dragen bij tot de algemene toegankelijkheid van het gebouw. Bv. het aanpassen van de draairichting van de deur, een drempel wegwerken, stoelen voorzien met een armleuning ...
- Structurele ingrepen: Werken waarbij aanpassingen moeten gebeuren aan de structuur van het gebouw. Deze werken vereisen een structurele aanpak en eventuele verbouwingswerken. Ze dragen bij tot de integrale toegankelijkheid van het gebouw en zijn omgeving bv. toegangspaden heraanleggen, deuren verbreden, sanitair blok herinrichten, lift plaatsen ...

Het rapport wordt **toegelicht door de toegankelijkheidsadviseur** bij de gebouwverantwoordelijke. Dit heeft het grote voordeel dat tekst en uitleg kan gegeven worden over toegankelijkheid en de mogelijkheden die het gebouw biedt om verbeteringen aan te brengen. Er kan ingegaan worden op vragen die de eigenaar heeft, en ook gekeken worden naar de haalbaarheid om het gebouw integraal toegankelijk te maken. Indien echter concrete gedetailleerde oplossingen op maat gevraagd worden, kan dit gevolgd worden door een advies.

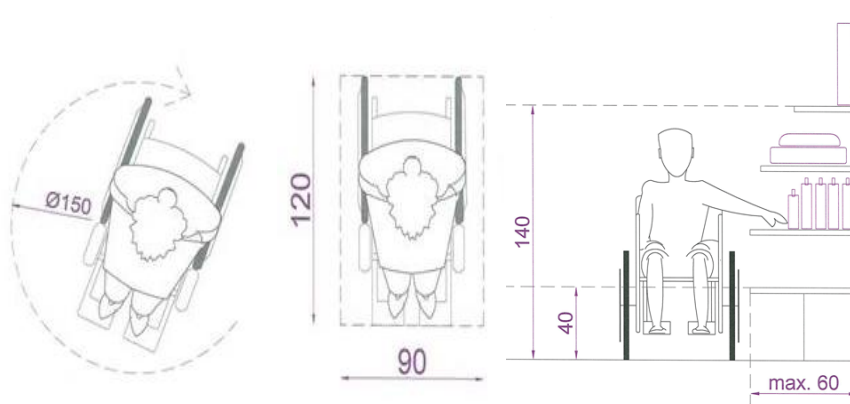
De resultaten van de toegankelijkheidsonderzoeken zullen ook raadpleegbaar worden via de **vernieuwde website** van Toegankelijk Vlaanderen. Bezoekers of organisatoren kunnen de objectief verzamelde gegevens opvragen en vooral zelf de bezoekbaarheid van het gebouw bepalen. Via uitgebreide zoekfuncties op de website zal de gebruiker kunnen inzoomen op speciale voorzieningen voor personen met een beperking, zoeken op niveaus van toegankelijkheid, regio, categorie van gebouw enz. en een combinatie van de verschillende items. Op deze wijze kan gemakkelijker een keuze gemaakt worden in functie van toegankelijkheid en kan men vergelijken. De nieuwe databank zal vanaf december 2012 online staan op www.toegankelijkvlaanderen.be of www.toevla.be, eind maart 2013 wordt de nieuwe website echt gelanceerd.

3.2 Enkele basisrichtlijnen

Tijdens het toegankelijkheidsonderzoek (screening) in functie van Toegankelijk Vlaanderen gaan we uit van een aantal algemene basisprincipes die over heel Vlaanderen worden toegepast. Zo kunnen we tot een databank komen met objectieve gegevens die over de provincies heen vergelijkbaar zijn. Deze gegevens kunnen zowel scorebepalend (opstel- en manoeuvreerruimte van de rolstoel, gebruik van elementen vanuit een rolstoel ...) als informatief (routegeleiding, contrasten, bewegwijzering ...) zijn.

Het gebruik van een rolstoel vraagt steeds een vrije basisruimte. Voor een minimale opstelruimte van de rolstoel wordt er een breedte van 90 cm en een diepte van 120 cm vooropgesteld. Om handelingen te kunnen uitvoeren en van richting te kunnen veranderen zal een rolstoelgebruiker een manoeuvreerruimte (draaicirkel 150 cm) nodig hebben om te kunnen bewegen.

Onderstaande tekeningen illustreren enkele basisrichtlijnen:

© ENTER vzw

3.3 Concrete taken in functie van de screening

De 15 locaties hebben een volledige screening op vlak van toegankelijkheid ondergaan. De screeningsopdracht omvat volgende elementen:

- Het contacteren van de eigenaars van de te screenen accommodaties voor alle praktische afspraken;
- Het beoordelen van de toegankelijkheid van de accommodatie door een toegankelijkheidsadviseur (bouwkundig ingenieur, architect of industrieel ingenieur bouwkunde). Dit op basis van een plaatsbezoek en volgens de methodiek en richtlijnen zoals deze uitgewerkt werden in het kader van de vernieuwde Toevla-databank;
- Deze opdracht beperkt zich tot de publiek toegankelijke delen van de infrastructuur. Deze omvatten inkom, eventuele parkeergelegenheid, de zalen, eet- en drinkgelegenheid, toiletten, de circulatie tussen deze ruimtes en de bereikbaarheid van de accommodatie via het openbaar vervoer ...;
- Het invoegen van de noodzakelijke gegevens (de resultaten van het toegankelijkheidsonderzoek, foto- en beeldmaterialen, algemene informatie over de accommodatie en de status van het dossier) in de databank;
- De toelichting van het gegenereerde rapport aan de eigenaar door de toegankelijkheidsadviseur.

3.4 Coördinatie van screeningsopdrachten

Enter stond in voor de coördinatie van de screeningsopdrachten. Voor de concrete uitwerking van toegankelijkheidsonderzoeken schakelt Enter door Gelijke Kansen Vlaanderen erkend adviesbureaus in naar gelang regio en beschikbaarheid.

In Antwerpen werd de opdracht van de screenings eerst gegeven aan het Centrum voor Toegankelijkheid Provincie Antwerpen (CTPA). Enter ging echter in oktober 2012 over tot ingebrekestelling van CTPA voor deze opdracht. Het Adviesbureau Toegankelijke Omgeving vzw (ATO) heeft de screening overgedaan. Indien door deze wissel verantwoordelijken of andere betrokken actoren last hebben ondervonden, willen we ons hierbij verontschuldigen.

Tabel 1: Overzicht gescreende accommodaties

Naam accommodatie	Type	Gemeente	Provincie	Adviesbureau
Bibliotheek Stadscampus Prinsstr.	Erfoedbibliotheek	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Hendrik Conscience bibliotheek	Erfoedbibliotheek	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Amsabinstituut	Archiefinstelling	Gent	Oost-Vlaanderen	ATO
KADOC KU Leuven	Archiefinstelling	Leuven	Vlaams-Brabant	Toegankelijkheidsbureau
Liberaal Archief	Archiefinstelling	Gent	Oost-Vlaanderen	ATO
Fotomuseum	Museum	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Hospitaalmuseum Oud Sint-Jan	Museum	Brugge	West-Vlaanderen	Westkans
Huis van Alijn	Museum	Gent	Oost-Vlaanderen	ATO
Museum Dr. Guislain	Museum	Gent	Oost-Vlaanderen	ATO
Museum Mayer van den Bergh	Museum	Antwerpen	Antwerpen	ATO
MUHKA	Museum	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Middelheim museum	Museum	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Mode museum	Museum	Antwerpen	Antwerpen	ATO
Sportimonium vzw	Museum	Hofstade	Vlaams-Brabant	Toegankelijkheidsbureau
Alden Biesen	Domein: cultuurcentrum	Bilzen	Limburg	Toegankelijkheidsbureau

4. Resultaten

4.1 Resultaten per individuele locatie

De toegankelijkheidsadviseur is ter plaatse geweest om de toegankelijkheidsketen van het centrum te beoordelen. Elke beheerder/verantwoordelijke ontving een rapport met de resultaten van de toegankelijkheid van de verschillende onderdelen van het gebouw met een concreet actieplan. Dit eindverslag en het actieplan werd daarop besproken om hem/haar door dit proces te begeleiden.

De plaatsbezoeken liepen van april tot november 2012. De besprekingen met de verantwoordelijke werden ingepland tussen september en november 2012. De plaatsbezoeken zijn een momentopname geweest. Wijzigingen die nadien nog werden aangebracht bij de locaties zijn niet in deze resultaten opgenomen.

De individuele rapporten worden in bijlage per CD-Rom aan dit eindrapport toegevoegd. Een overzicht van de data waarop de screenings en besprekingen hebben plaatsgehad zijn in Bijlage 2 toegevoegd.

De toegankelijkheidsketen doorloopt de verschillende publiek toegankelijke functies van het gebouw: parkeergelegenheid (inclusief aangepaste parkeerplaatsen), toegangspaden, inkom, horizontale en verticale circulatie, sanitair (inclusief aangepaste toiletten), toeschouwersruimte, vergaderzaal, multifunctionele ruimte, expositieruimte, eet- en drinkgelegenheid. Daarnaast is er ook over de verschillende functies heen aandacht voor de verschillende services en voorzieningen en bewegwijzering en signalisatie.

Hierna volgt een samenvattende overzichtstabel van de resultaten van de verschillende locaties. Let op, er wordt geen algemene score gegeven van het hele gebouw. Het is van belang dat de opeenvolgende delen in het gebouw een goede score krijgen zodat de keten van toegankelijkheid niet onderbroken wordt.

Deze tabel zal gelijkaardig ook op de vernieuwde website via de nodige zoekopdrachten getoond worden.

Indien er meerdere gelijkaardige ruimtes zijn wordt in deze tabel de **beste score** getoond: bijvoorbeeld bij meerdere vergaderruimten wordt in de tabel de beste score onder 'vergaderruimten' getoond. Voor gebruikers van de website is het immers interessant informatie te krijgen of er wel degelijk één goede vergaderruimte is. Meer informatie kan dan onderliggend teruggevonden worden. Bij **horizontale en verticale circulatie** zal altijd de **slechtste** score getoond worden.

4.2 Globale resultaten

We starten de globale resultaten met een aantal algemene aandachtspunten:

- ✓ Het gaat hier om een beperkte steekproef met 15 locaties, de analyse zal dus op bepaalde vlakken genuanceerd worden.
- ✓ Naast de mate van toegankelijkheid van het geheel van de onderzochte musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken worden de resultaten telkens ook per deelsector weergegeven. Let wel, het gaat steeds om een beperkt aantal locaties per deelsector. Voor de knelpunten en actiepunten zal er geen verschil tussen deelsectoren gemaakt worden. De steekproef is hiervoor te beperkt.
- ✓ Voor elk onderdeel zijn er informatieve en scorebepalende elementen. In deze analyse focussen we ons vooral op de scorebepalende elementen.
- ✓ Het gebouw scoort niet in zijn geheel maar per onderdeel. We hebben geen weging gegeven aan het belang van het onderdeel in functie van toegankelijkheid. De inkom bijvoorbeeld weegt niet zwaarder door dan de vergaderruimte.
- ✓ Een negatieve score kan te wijten zijn aan eenvoudige of structurele knelpunten.
- ✓ Alden Biesen is opgevat als een domein met verschillende gebouwen van verschillende types. Van elk gebouw is er een scoretabel. Gezien de structuur van het Hospitaalmuseum werd ook hier de apotheek en het Sint-Janshospitaal als twee “gebouwen” ingegeven met elk hun score.

De globale resultaten starten met een overzicht van alle scores op gebouwniveau per locatie. Daarna wordt er gekeken of het aantal effectief aanwezige ruimtes en of het bouwjaar interessante resultaten oplevert.

Per hoofdonderdeel¹ zoomen we vanaf 0 verder in op de mate van toegankelijkheid, waar de knelpunten zich situeren en welke acties kunnen ondernomen worden om deze te verhelpen. Per type infrastructuur (musea, archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken, Alden Biesen) wordt de mate van toegankelijkheid nagegaan. Inleidend wordt telkens ook het hoofdonderdeel gedefinieerd en een aantal richtlijnen aangegeven waaraan het best voldoet. Er wordt illustratief telkens voor elke score (+, +/-, -) een foto als voorbeeld gegeven.

¹ Uitgezonderd buitenomgeving, horizontale circulatie buiten, leesruimte, gastenkamer omdat slechts één locatie over deze ruimte beschikt.

Tabel 2: Overzichtstabel scores op gebouwniveau per locatie

Naam accommodatie	Naam gebouw in accommodatie	Type gebouw in accommodatie	Aangepaste parkeerplaats AP publiek domein	Parkeergelegenheid	Toegangspaden	Buitenomgeving	Horizontale circulatie buiten	Inkom	Balie	Horizontale circulatie	Verticale circulatie	Toeschouwersruimte	Bibliotheekruimte	Leesruimte	Expositieruimte	Vergaderruimte	Multifunctionele ruimte	Verkoopsruimte	Eet- en drinkgelegenheid	Gastenkamer	Toiletten	Score +	Score +/-	Score -	Score n.v.t.	Score info	Aantal +/-,-
Erfgoedbibliotheek																											
Bibliotheek Stadscampus Universiteit Antwerpen			Info	-			+/-	-	+	+/-		+/-									+/-	1	4	2	9	1	7
Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience			Info	+			+/-	-	+	+/-		-									+/-	1	4	2	9	1	7
Domein																											
Alden Biesen	Buitenomgeving domein	Provinciaal domein	-	-	+/-	-	-															0	1	3	13	0	4
Alden Biesen	Waterburcht	Kunstencentrum		-			+/-			-	+/-				+/-	+		-		+/-		1	4	3	9	0	8
Alden Biesen	Tiendschuur	Drinkgelegenheid					+/-			-									+/-	+/-		0	3	1	13	0	4
Alden Biesen	Foyer - Rijschool	Educatief Centrum					-			+/-		+/-				+				+		2	2	1	12	0	5
Alden Biesen	Pachter Cuvelier	Feestzaal					+/-			+/-	+/-								+/-	+/-		0	5	0	12	0	5
Alden Biesen	Vergaderzalen Croix - Steinen	Vlaamse gebouwen					-			+	-				-					-		1	0	4	12	0	5
Alden Biesen	Gallerij - Rochow	Kunstgalerij					+			+	-			+	-							3	0	2	12	0	5
Alden Biesen	Oranjerie	Provinciale gebouwen		-			+/-			+	-				+/-				+/-	-		1	3	3	10	0	7
Alden Biesen	Zuidelijke Voorburcht	Hotel					+/-			+/-						+/-				-		0	3	2	13	0	5
Alden Biesen	Noordelijke Voorburcht	Hotel					+/-			+/-									+/-			0	3	0	14	0	3
Archiefinstelling																											
Amsab-ISG			Info	-			-	-	-	-		-		+						-		1	0	7	8	1	8
Liberaal Archief			Info	+/-			+/-	-	+/-			Info	+/-			+/-				-		0	5	2	8	2	7
Kadoc Leuven			-	+/-			-	-	+			-				+			+/-	-		2	2	5	8	0	9

Naam accommodatie	Naam gebouw in accommodatie	Type gebouw in accommodatie	Aangepaste parkeerplaats	AP publiek domein	Parkeergelegenheid	Toegangspaden	Buitenomgeving	Horizontale circulatie buiten	Inkom	Balie	Horizontale circulatie	Verticale circulatie	Toeschouwersruimte	Bibliotheekruimte	Leesruimte	Expositieruimte	Vergaderruimte	Multifunctionele ruimte	Verkoopsruimte	Eet- en drinkgelegenheid	Gastenkamer	Toiletten	Score +	Score +/-	Score -	Score n.v.t.	Score info	Aantal + +/-	
Museum																													
Fotomuseum					Info +/-				+	+	+	+		+		+		+	+	+		+	7	4	0	5	1	13	
Middelheimmuseum					- - -		+	+	+	+	+	+				+			+	+		-	4	4	3	6	0	13	
ModeMuseum - MoMu					Info +/-						-	+	+	+	+	+		-				+	1	6	2	7	1	9	
MUHKA					+/- +/- +				+	-	+	+		+		+					+	+	5	4	1	7	0	10	
Museum Mayer van den Bergh					Info +				-	-	-	+	+			+						-	2	1	4	9	1	7	
Huis van Alijn					- - -				+	-	-	-	-			+				-		-	1	1	7	8	0	9	
Museum Dr. Guislain					+/-	+/- +			+	-	+	+	+	-		+				+		+	5	3	2	7	0	10	
Sportimonium vzw					-	- -			+	+	-	-	-			+						+	3	1	3	10	0	7	
Hospitaalmuseum					-	+																	1	0	1	15	0	2	
Hospitaalmuseum	Sint Janshospitaal	Museum							+	-	-	-	-		+							+	1	2	3	11	0	6	
Hospitaalmuseum	Apotheek	Museum				+			+	-	+				-								2	1	1	13	0	4	

Legende:

De mate van toegankelijkheid wordt weergegeven in drie niveaus:

- niet toegankelijk (rood)

+/- gedeeltelijk toegankelijk of toegankelijk met hulp (oranje)

+ zelfstandig toegankelijk (groen)

Info informatief (voor parkeergelegenheid: geen parkeerterrein, geen eigen AP en geen AP in de buurt)

(*) Parkeergelegenheid, toegangspaden, buitenomgeving, horizontale circulatie buiten, inkom, balie, horizontale circulatie, verticale circulatie, toeschouwersruimte, bibliotheekruimte, leesruimte, expositieruimte, vergaderruimte, multifunctionele ruimte, verkoopsruimte, eet- en drinkgelegenheid, gastenkamer en toiletten.

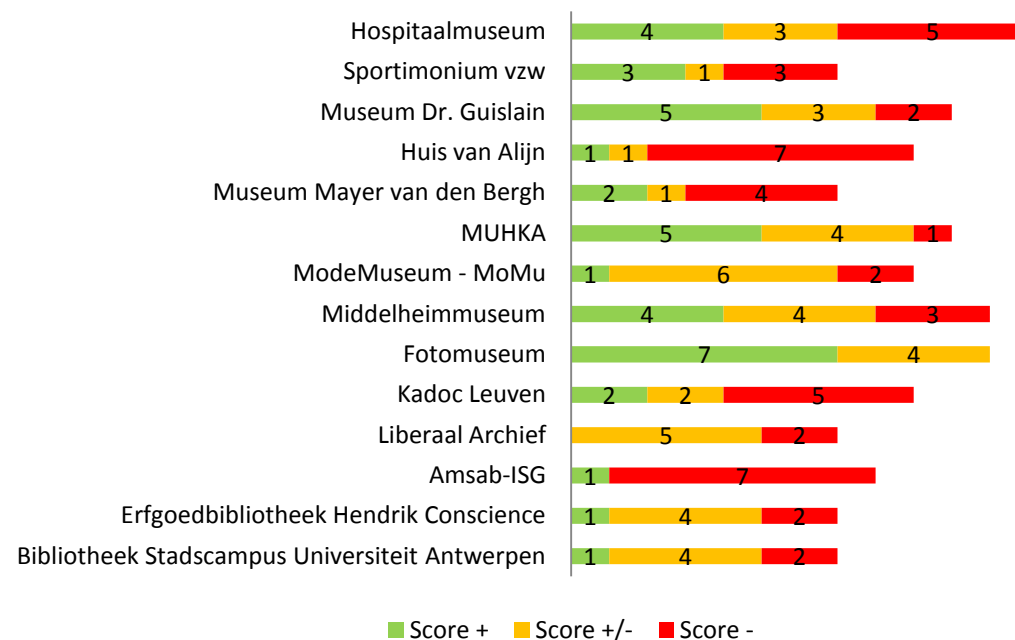
		Aangepaste parkeerplaats	AP publiek domein	Parkeergelegenheid	Toegangspaden	Buitenomgeving	Horizontale circulatie buiten	Inkom	Balie	Horizontale circulatie	Verticale circulatie	Toeschouwersruimte	Bibliotheekruimte	Leesruimte	Expositieruimte	Vergaderruimte	Multifunctionele ruimte	Verkoopsruimte	Eet- en drinkgelegenheid	Gastenkamer	Toiletten
Totaal alle locaties	Score +	0	0	0	6	0	1	5	3	9	0	0	2	0	10	0	4	2	1	0	2
	Score +/-	1	1	2	5	0	0	14	0	8	10	1	2	1	1	2	2	0	8	0	10
	Score -	2	2	6	7	1	1	5	11	7	6	0	4	0	1	2	1	0	2	1	9
	Score n.v.t.	25	25	13	10	27	26	4	14	4	12	27	19	27	16	24	21	26	17	27	7
Totaal Erfgoedbibliotheeken	Score +	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Score +/-	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	Score -	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Score n.v.t.	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0	2	0	2	2	2	2	2	2	2	0
Totaal Alden Biesen	Score +	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1
	Score +/-	0	0	0	1	0	0	6	0	4	2	1	0	0	0	2	1	0	4	0	3
	Score -	1	0	1	2	1	1	2	0	2	3	0	0	0	0	2	0	0	1	1	3
	Score n.v.t.	11	12	11	9	11	11	3	12	3	7	11	12	12	11	8	9	12	7	11	5
Totaal Archiefinstellingen	Score +	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
	Score +/-	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0
	Score -	0	0	1	1	0	0	2	3	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3
	Score n.v.t.	3	3	0	0	3	3	0	0	0	2	3	0	2	2	3	1	3	2	3	0
Totaal Musea	Score +	0	0	0	5	0	1	4	3	4	0	0	2	0	8	0	1	2	1	0	1
	Score +/-	1	1	2	2	0	0	5	0	2	6	0	1	0	1	0	0	0	3	0	5
	Score -	1	2	4	3	0	0	1	6	4	2	0	1	0	1	0	1	0	1	0	3
	Score n.v.t.	9	8	2	1	11	10	1	2	1	3	11	7	11	1	11	9	9	6	11	2

Tabel 2 toont de verschillende scores van de (eventueel best scorende) ruimtes in de verschillende locaties. Voor verticale en horizontale circulatie is dit de slechtste. Deze scores hebben dus betrekking op het gebouwniveau. Een aantal elementen die opvallen:

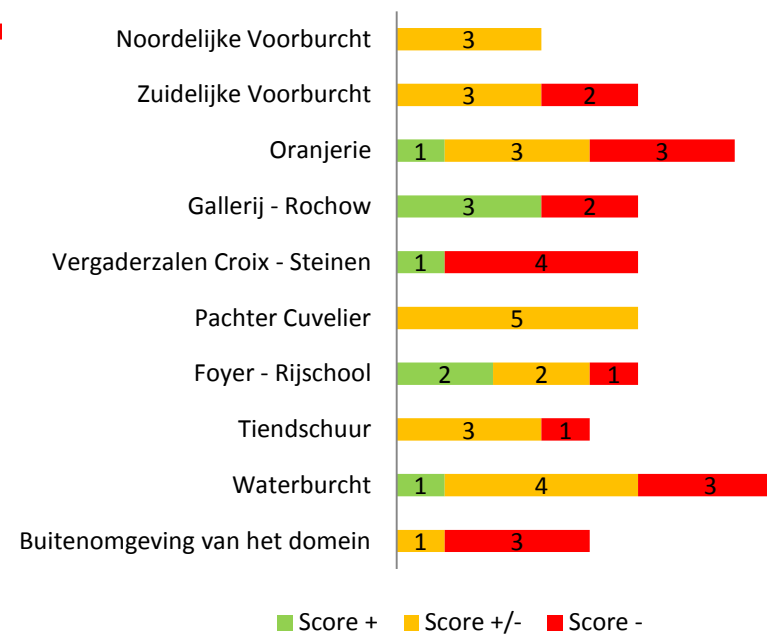
- ✓ Slechts 1 locatie is in al zijn onderdelen toegankelijk, al dan niet met hulp. In Alden Biesen zijn er 3 gebouwen met geen enkel ontoegankelijk onderdeel.
- ✓ Er zijn 5 locaties met slechts 1 toegankelijk onderdeel.
- ✓ De meerderheid van de locaties hebben meer toegankelijke onderdelen (al dan niet met hulp) dan ontoegankelijke onderdelen
- ✓ De grootste toegankelijkheidsproblemen lijken zich vooral voor te doen bij:
 - balie;
 - toiletten;
 - toegangspaden;
 - horizontale circulatie;
 - verticale circulatie.
- ✓ De meeste betrokken gebouwen hebben een hoge erfgoedwaarde. We beseffen dat het niet altijd evident is om toegankelijkheid hier mee te nemen.

Grafiek 1 en Grafiek 2 tonen de verschillende scores op gebouwniveau per locatie. Dit zijn dezelfde resultaten als Tabel 2. Ook hier valt op dat niet elke locatie even goed scoort op vlak van toegankelijkheid.

Grafiek 1: Musea, archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken: verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau

Grafiek 2: Alden Biesen: verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau

Als we kijken naar de score-aantallen van de onderdelen² in de verschillende locaties, zien we dat 26% zelfstandig toegankelijk is, 38% toegankelijk met hulp en 36% niet toegankelijk. Deze scores hebben dus betrekking op het gebouwniveau. (Cf. Grafiek 3)

Bij de musea zien we een gelijke tertiaire verdeling: 37% zelfstandig toegankelijk, 32% toegankelijk met hulp, 31% niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 4)

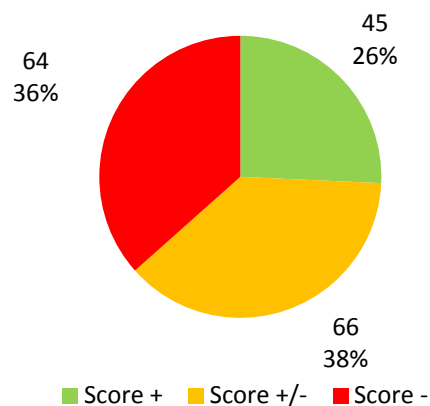
Bij de archiefinstellingen scoren de meeste onderdelen onvoldoende: 58% is niet toegankelijk, 29% slechts toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 5)

De meerderheid van de onderdelen van de erfgoedbibliotheken zijn toegankelijk met hulp (57%). Bijna 30% van de onderdelen zijn niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 6)

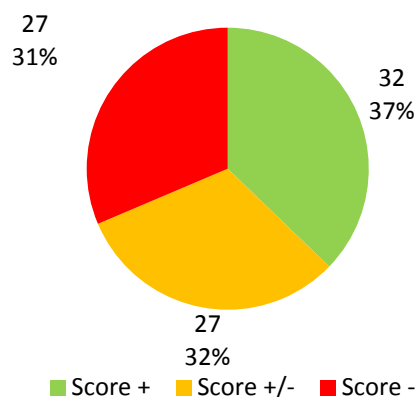
In Alden Biesen is slechts 16% van de onderdelen zelfstandig toegankelijk, 48% is toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 7)

² Parkeergelegenheid, toegangspaden, buitenomgeving, horizontale circulatie buiten, inkom, balie, horizontale circulatie, verticale circulatie, toeschouwersruimte, bibliotheekruimte, leesruimte, expositieruimte, vergaderruimte, multifunctionele ruimte, verkoopsruimte, eet- en drinkgelegenheid, gastenkamer en toiletten.

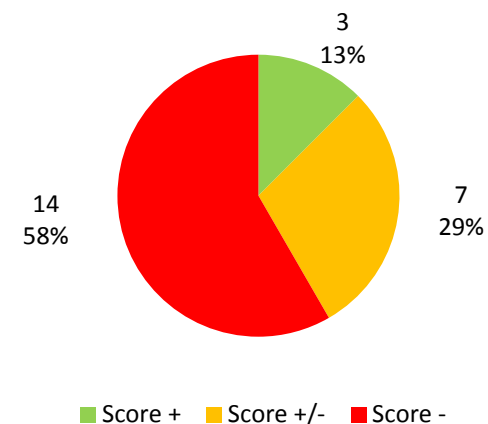
Grafiek 3: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau totaal

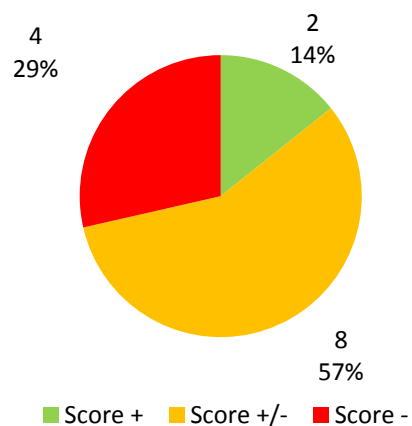
Grafiek 4: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau musea

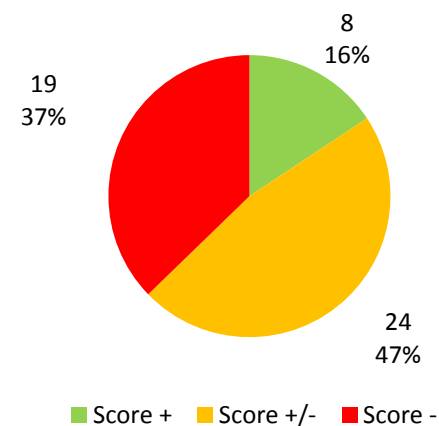
Grafiek 5: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau archiefinstellingen

Grafiek 6: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau erfgoedbibliotheken

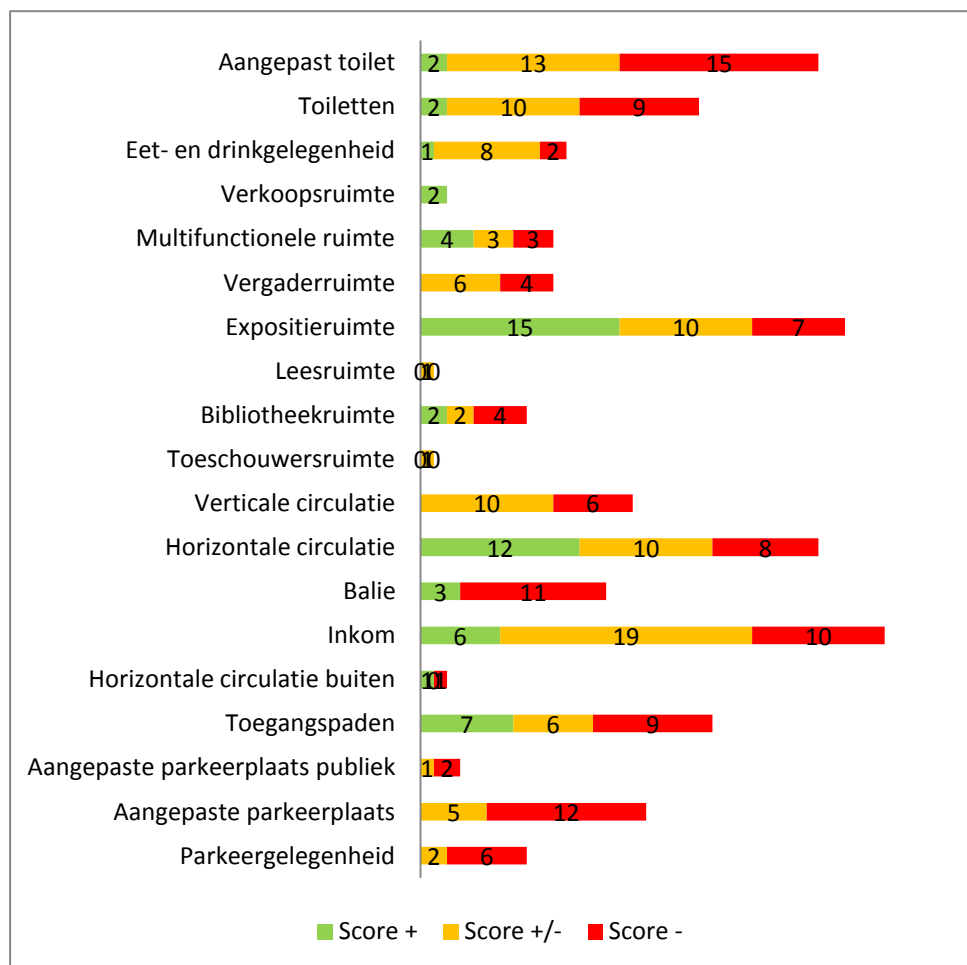

Grafiek 7: Verdeling scores +, +/-, - op basis van gebouwniveau Alden Biesen

Als we kijken naar het aantal effectief aanwezige ruimtes (dus niet alleen de beste aanwezige) merken we in **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** op dat de toegankelijkheidsproblemen zich hier ook situeren in de aangepaste toiletten, balie, inkom, horizontale circulatie en aangepaste parkeerplaatsen. De negatieve score van onderdelen is hier duidelijker aangezien in Tabel 2 enkel de 'beste' (uitgezonderd horizontale en verticale circulatie) meetelt.

Grafiek 8: Overzicht scores op basis van aantal aanwezige ruimtes totaal

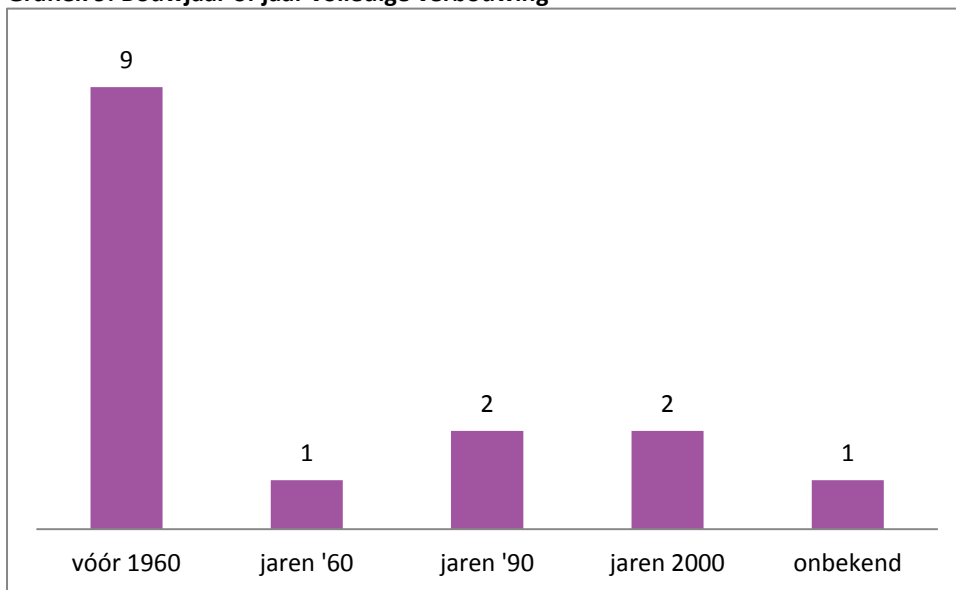

Het bouwjaar of het jaar van volledige verbouwing kunnen interessant zijn om te kijken of het 'Koninklijk Besluit van 9 mei 1977 in uitvoering van de wet van 17 juli 1985 betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen toegankelijk voor het publiek' en 'de Vlaamse stedenbouwkundige verordening op de toegankelijkheid van publieke gebouwen' (sinds 1 maart 2010 van kracht) effectieve ijkpunten zijn en eventuele verbeteringen opvallen. De meeste gebouwen dateren van vóór 1960. (cf. **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.**) Zoals eerder al aangehaald zijn vele gebouwen historische gebouwen. Het is niet altijd eenvoudig om toegankelijkheid er in mee te nemen.

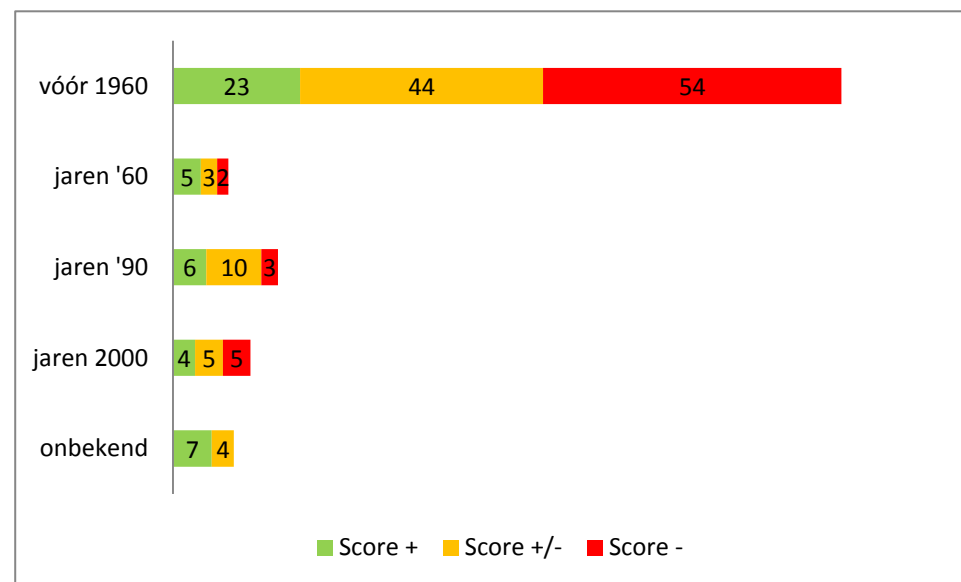
Grafiek 10 toont de scoreverdeling van alle onderdelen³ voor de verschillende tijds categorieën. De locaties van vóór 1960 hebben het meest aantal ontoegankelijke onderdelen.

³ Parkeergelegenheid, toegangspaden, buitenomgeving, horizontale circulatie buiten, inkom, balie, horizontale circulatie, verticale circulatie, toeschouwersruimte, bibliotheekruimte, leesruimte, expositieruimte, vergaderruimte, multifunctionele ruimte, verkoopsruimte, eet- en drinkgelegenheid, gastenkamer en toiletten.

Grafiek 9: Bouwjaar of jaar volledige verbouwing

Grafiek 10: Verdeling scores +, +/-, - op basis van bouwjaar of jaar volledige verbouwing

4.2.1 Parkeergelegenheid

= Het geheel van parkeerterreinen en parkeerplaatsen (zowel standaard als aangepast) die in eigendom aanwezig zijn.

Een aantal plaatsen (6%) van de parkeergelegenheid dienen aangepast (en/of voorbehouden) te zijn. Deze aangepaste en/of voorbehouden parkeerplaatsen worden voldoende groot voorzien en bestaan uit een vlakke, rolstoelvaste ondergrond met een duidelijke omlijning.

In eerste instantie wordt de parkeergelegenheid bekeken op basis van het al dan niet aanwezig zijn van een parkeerterrein en aangepaste parkeerplaatsen in eigendom. De parkeergelegenheid scoort op basis van de beste aanwezige aangepaste parkeerplaats.

Indien er geen aangepaste parkeerplaats in eigendom aanwezig is, bekijkt de toegankelijkheidsadviseur of er binnen 200 meter gebruik gemaakt kan worden van een aangepaste parkeerplaats op publiek domein. Indien dit het geval is, wordt de score van 1 ('beste') plaats meegegeven. Voor de gebruiker is dit immers interessante informatie. Eventuele knelpunten en nodige aanpassingen aan de aangepaste parkeerplaats op publiek domein kunnen door de eigenaar/verantwoordelijke aan de betrokken instanties worden doorgegeven. Dit kan alleen maar de toegankelijkheid voor alle bezoekers verbeteren.

a) Mate van toegankelijkheid

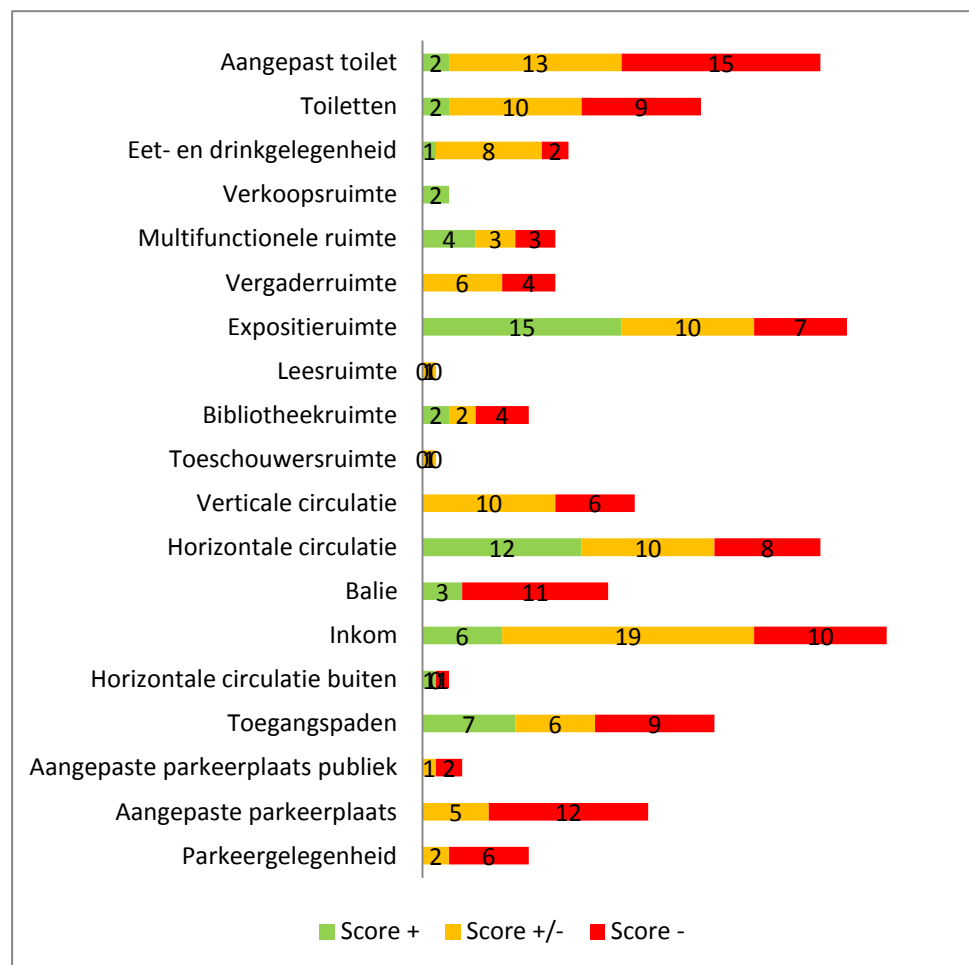
7 locaties beschikken niet over een eigen parkeerterrein en hebben geen aangepaste parkeerplaats in de buurt op publiek domein (info).

De parkeergelegenheid scoort op basis van de beste aanwezige aangepaste parkeerplaats.

Parkeergelegenheid algemeen

Geen enkele onderzochte parkeergelegenheid is zelfstandig toegankelijk 75% van de parkeergelegenheid is niet toegankelijk, 25 % toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 11) Uit de resultaten blijkt dat er 17 aangepaste parkeerplaatsen zijn, geen enkel is zelfstandig toegankelijk, 12 zijn niet toegankelijk. (cf. Als we kijken naar het aantal effectief aanwezige ruimtes (dus niet alleen de beste aanwezige) merken we in **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** op dat de toegankelijkheidsproblemen zich hier ook situeren in de aangepaste toiletten, balie, inkom, horizontale circulatie en aangepaste parkeerplaatsen. De negatieve score van onderdelen is hier duidelijker aangezien in Tabel 2 enkel de 'beste' (uitgezonderd horizontale en verticale circulatie) meetelt.

Grafiek 8: Overzicht scores op basis van aantal aanwezige ruimtes totaal

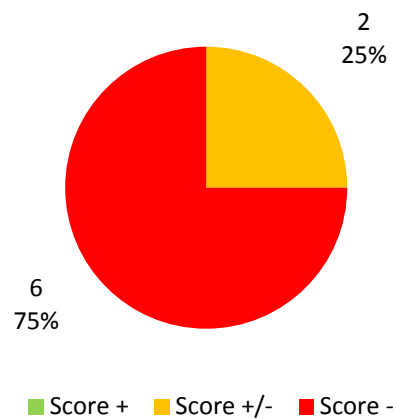
)

De meerderheid van de parkeergelegenheid bij de musea scoort onvoldoende (67%). 33% is toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 12)

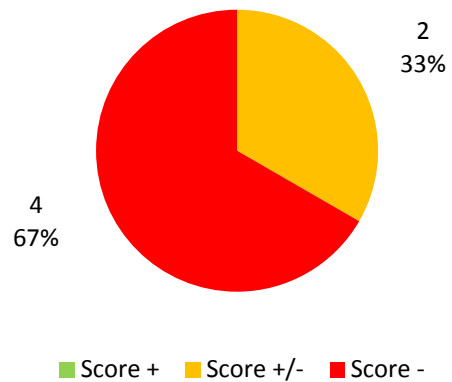
De parkeergelegenheid bij 1 archiefinstelling scoort onvoldoende omdat er minstens een aangepaste parkeerplaats had moeten zijn. (Cf. Grafiek 13)

De parkeergelegenheid van Alden Biesen is niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 14)

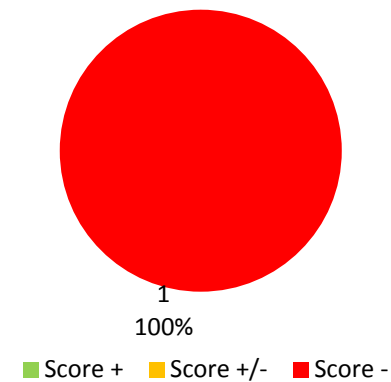
Grafiek 11: Parkeergelegenheid totaal, verdeling scores

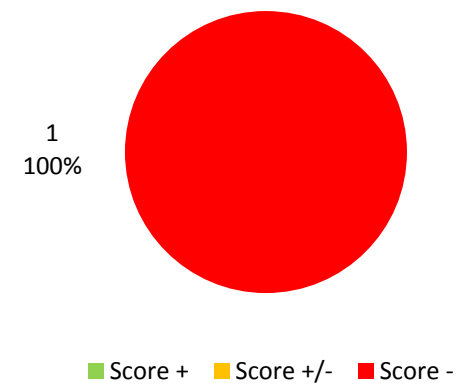
Grafiek 12: Parkeergelegenheid musea, verdeling scores

Grafiek 13: Parkeergelegenheid archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 14: Parkeergelegenheid Alden Biesen

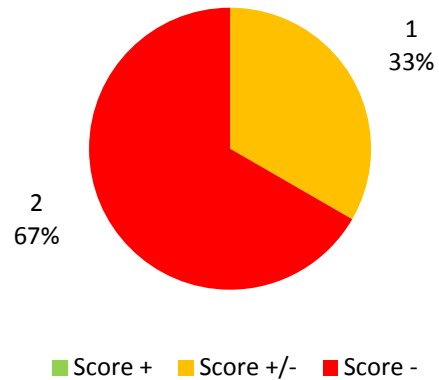
Aangepaste parkeerplaats in eigendom

Er zijn 3 locaties die minstens 1 eigen aangepaste parkeerplaats hebben. De meerderheid van deze aangepaste parkeerplaatsen zijn niet toegankelijk (67%) (Cf. Grafiek 15)

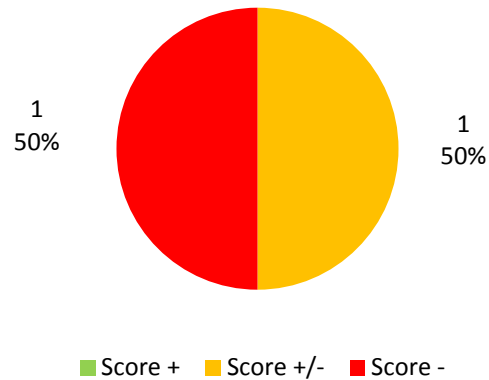
2 musea hebben een eigen parkeerterrein. Bij 1 museum scoort de aangepaste parkeerplaats in eigendom onvoldoende omdat er een had moeten zijn. Bij 1 museum is de 'beste' aangepaste parkeerplaats toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 16)

De 'beste' aangepaste parkeerplaats van Alden Biesen is niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 17)

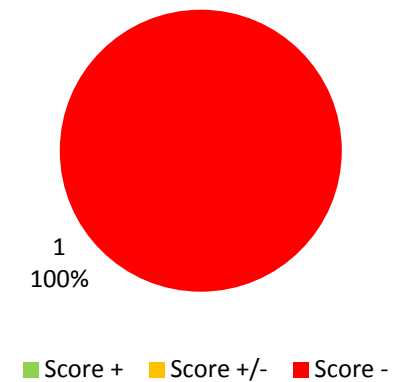
Grafiek 15: Aangepaste parkeerplaats in eigendom totaal, verdeling scores

Grafiek 16: Aangepaste parkeerplaats in eigendom musea, verdeling scores

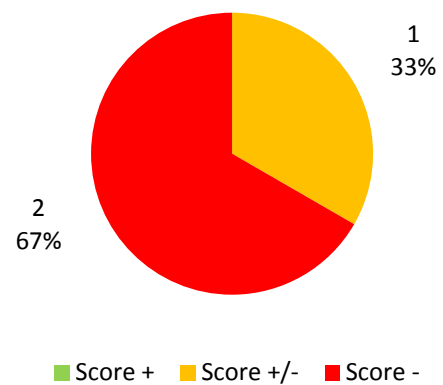

Grafiek 17: Aangepaste parkeerplaats in eigendom Alden Biesen, verdeling scores

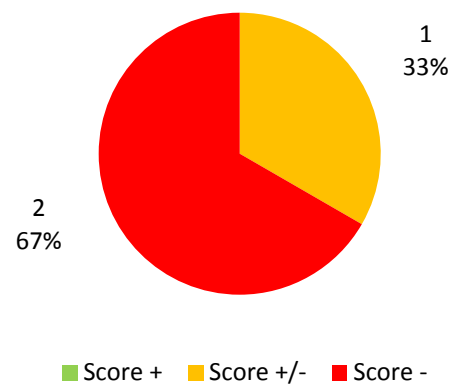

Indien er geen aangepaste parkeerplaats in eigendom aanwezig is, wordt er gekeken naar een eventuele aangepaste parkeerplaats in de buurt van de verschillende locaties. Er zijn 3 van dergelijke aangepaste parkeerplaatsen die onderzocht werden, bij de musea. 67% van de 'beste' aangepaste parkeerplaatsen op publiek domein die zich binnen 200 meter bevinden is niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 18 en Grafiek 19)

Grafiek 18: Aangepaste parkeerplaats publiek domein totaal, verdeling scores

Grafiek 19: Aangepaste parkeerplaats publiek domein, musea, verdeling scores

b) Knelpunten

Bij de onderzochte parkeerterreinen vormen vooral het aantal aangepaste parkeerplaatsen en de ondergrond een probleem. Het aantal aangepaste parkeerplaatsen in verhouding tot het aantal standaard plaatsen voldoet niet aan de norm. De ondergrond is in slechte staat. Ook de beperkte signalisatie en/of onduidelijke omlijning van de aangepaste parkeerplaatsen zijn vastgestelde knelpunten.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten bij parkeergelegenheid:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: contrastrijke en duidelijke omlijning van de aangepaste parkeerplaatsen voorzien, signalisatie
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: aangepaste parkeerplaatsen voorzien, aanwezige aangepaste parkeerplaatsen verbreden/verlengen, verharding aanleggen, een voorrijdmogelijkheid voorzien
- ✓ Structurele ingrepen: aangepaste parkeerplaats heraanleggen, aangepaste parkeerplaatsen voorzien

Foto 1: Voorbeeld van parkeergelegenheid met +/- score

© ATO
Museum Dr. Guislain

Foto 2: Voorbeeld van parkeergelegenheid met - score

© Toegankelijkheidsbureau
Sportimonium vzw

4.2.2 Toegangspaden

= De paden die tot aan de inkom lopen. Vertrekkend van het openbaar domein, de parkeerplaatsen ...

Toegangspaden worden best drempelloos en zonder obstakels voorzien. Indien er hoogteverschillen aanwezig zijn dan dienen deze steeds ook door een helling overbrugd te worden of een combinatie van trap met helling.

De toegangspaden kunnen zowel op het publieke domein als op het eigen domein liggen. Vanuit gebruikersstandpunt maakt dit geen verschil. Hoewel dit zeer relevante bijkomende beleidsinformatie is, is er in dit onderzoek geen onderscheid gemaakt tussen toegangspaden op publiek domein en toegangspaden die op eigen domein zijn gelegen. Gezien het overgrote deel van de onderzochte locaties in het centrum van Brussel gelegen zijn, zouden we kunnen afleiden dat de toegangspaden hoogstwaarschijnlijk op publiek domein gelegen zijn.

Belangrijke nuance is dus dat de eventuele ontoegankelijkheid van de toegangspaden niet de verantwoordelijkheid is van de eigenaar van de betrokken locatie. Aanpassingen zullen dan door derden moeten gebeuren. De eigenaar/verantwoordelijke van het gebouw kan wel steeds eventuele knelpunten en mogelijke verbeteringsacties signaleren bij de betrokken instanties. Dit kan alleen maar de toegankelijkheid voor alle bezoekers verbeteren.

a) Mate van toegankelijkheid

1 op 3 toegangspaden zijn zelfstandig toegankelijk. Bijna 40% van de locaties scoort onvoldoende. (Cf. Grafiek 20)

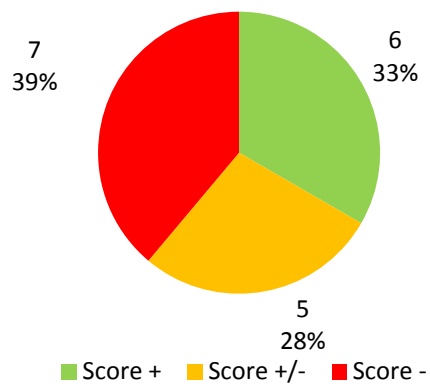
De helft van de toegangspaden bij de musea is zelfstandig toegankelijk. 30% van de toegangspaden zijn niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 21)

De toegangspaden van 2 van de 3 archiefinstellingen zijn enkel toegankelijk met hulp. 1 archiefinstelling heeft een ontoegankelijk toegangspad. (Cf. Grafiek 22)

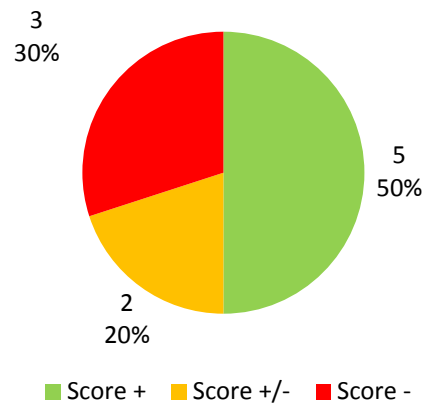
1 erfgoedbibliotheek scoort zeer goed op vlak van toegangspaden, 1 erfgoedbibliotheek onvoldoende. (Cf. Grafiek 23)

De toegangspaden in Alden Biesen zijn voornamelijk ontoegankelijk (2 op 3). (Cf. Grafiek 24)

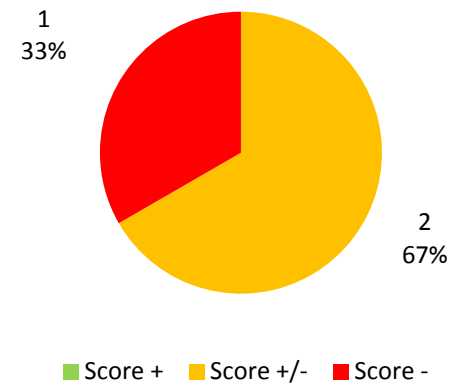
Grafiek 20: Toegangspaden totaal, verdeling scores

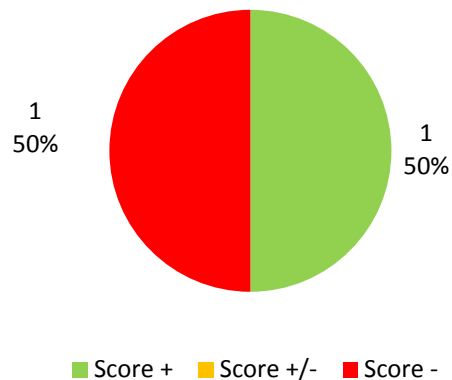
Grafiek 21: Toegangspaden musea, verdeling scores

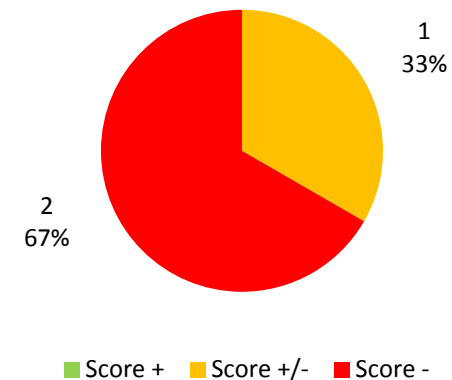
Grafiek 22: Toegangspaden archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 23: Toegangspaden erfgoedbibliotheeken, verdeling scores

Grafiek 24: Toegangspaden Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

Bij de toegangspaden ligt het probleem vaak bij de ondergrond en de wegbedekking. De ondergrond is uitgevoerd in een materiaal dat niet rolstoelvast is. Het komt ook voor dat een hellend vlak op het toegangspad een hindernis vormt.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: signalisatie en bewegwijzering aanbrengen en/of vervangen, visuele en tactiele geleiding voorzien
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: verharding van het toegangspad verbeteren, drempels wegwerken
- ✓ Structurele ingrepen: toegangspaden heraanleggen (rolstoelvaste ondergrond, vlakke kasseien i.p.v. bolle kasseien ...)

Foto 3: Voorbeeld toegangspad met + score

© ATO
MUHKA

Foto 4: Voorbeeld toegangspad met +/- score

© Toegankelijkheidsbureau
Kadoc Leuven

Foto 5: Voorbeeld toegangspad met - score

© ATO
Bibliotheek stadscampus Universiteit Antwerpen

4.2.3 Inkom

= Het geheel van binnenkomen. De combinatie van de toegang (deur, inkomhal) met de balie.

De toegang moet duidelijk aangegeven zijn in de gevel. Ter hoogte van de toegangsdeur(en) worden de nodige vrije en vlakke opstelruimten gerespecteerd. In de inkomhal bevinden zich vaak de balie en/of loketten voor de ticketverkoop, voorzie deze daarom voldoende ruim zodat ook hier de nodige draairuimten aanwezig zijn.

a) Mate van toegankelijkheid

De meerderheid van de 'beste' toegangen van alle locaties zijn toegankelijk met hulp. (58%) Ongeveer 1 op 5 toegangen zijn ontoegankelijk (cf. Grafiek 25)

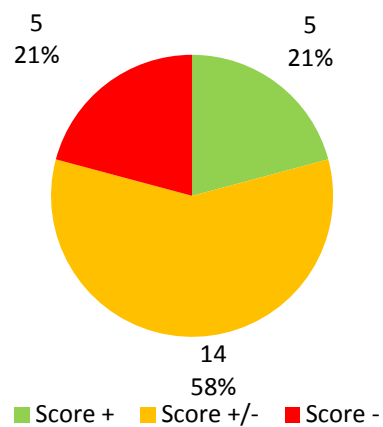
Bij de onderzochte musea is de helft van de 'beste' toegangen toegankelijk met hulp. 40% scoort een +, in deze locaties zullen personen met een beperking geen moeilijkheden ondervinden om het gebouw binnen te komen. (Cf. Grafiek 26)

Geen enkel van de onderzochte archiefinstellingen heeft een zelfstandig toegankelijke inkom. De meerderheid van de toegangen zijn ontoegankelijk. (Cf. Grafiek 27)

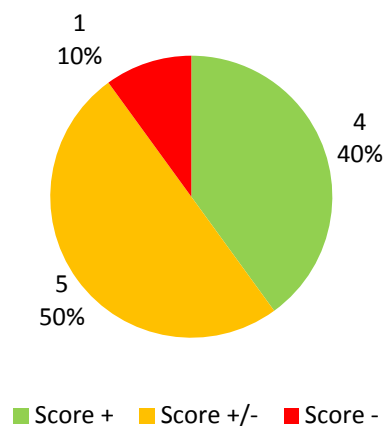
De toegangen van de 2 onderzochte erfgoedbibliotheken zijn toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 28)

De verschillende gebouwen van Alden Biesen hebben vooral een inkom die met hulp toegankelijk is. 2 toegangen scoren onvoldoende. (Cf. Grafiek 29)

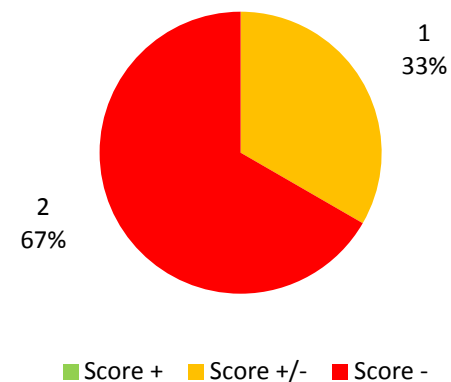
Grafiek 25: Inkom totaal, verdeling scores

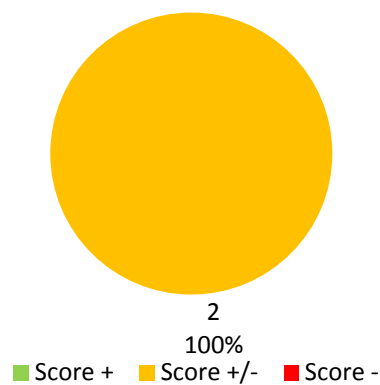
Grafiek 26: Inkom musea, verdeling scores

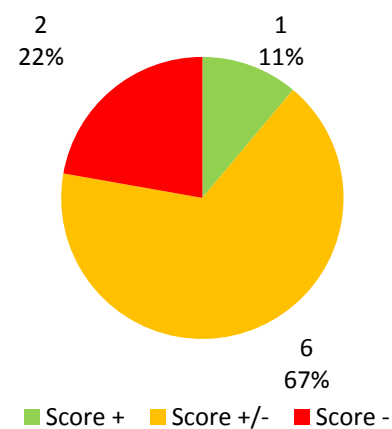
Grafiek 27: Inkom archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 28: Inkom erfgoedbibliotheken, verdeling scores

Grafiek 29: Inkom Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

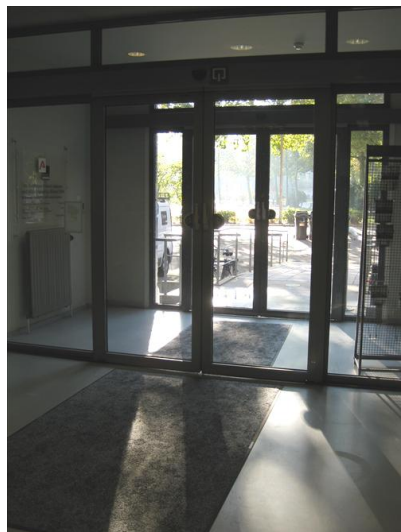
De toegang van een gebouw kan al een eerste hindernis vormen. Knelpunten met betrekking tot een hellend vlak, manoeuvreerruimte, vrije doorgangsbreedte komen regelmatig terug.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: uniforme, contrasterende signalisatie en bewegwijzering aanbrengen en/of vervangen, contrastmarkering aanbrengen op glazen deuren, trekkracht van de deuren correct instellen, visuele en tactiele geleiding voorzien, kleurcontrasten aanbrengen
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: dubbele deuren vervangen door excentrische deuren, drempels wegwerken
- ✓ Structurele ingrepen: manoeuvreerruimten en keermogelijkheden voorzien, inkomdeur verbreden, hellingen/drempels wegwerken

Foto 6: Voorbeeld inkom met + score

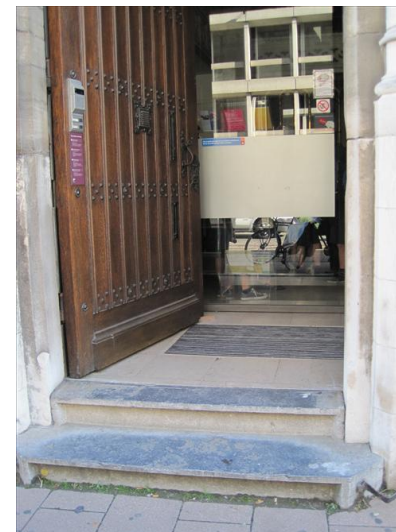
© ATO
Fotomuseum

Foto 7: Voorbeeld inkom +/- score

© ATO
Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

Foto 8: Voorbeeld inkom - score

© ATO
Museum Mayer van den Bergh

4.2.4 Balie

= de plaats waar men informatie kan vragen, betalen ...

Zorg zeker voor een laag deel dat onderrijdbaar is zodat men ook zittend gebruik kan maken van het loket zonder alternatieven te moeten zoeken. Let er op dat de bovenzijde van het onderrijdbare deel niet te hoog is en dat de onderzijde voldoende hoog, voldoende breed en voldoende diep is. Voorzie voldoende circulatieruimte ter hoogte van het ver(laag)d deel. Ook een ringleiding kan hier van belang zijn.

De score is afhankelijk van de aanwezigheid van het onderrijdbaar deel en of het bruikbaar is. Ook de circulatieruimte bepaald mee de score. Het loket krijgt een score op basis van het slechtste element dat aanwezig is.

a) Mate van toegankelijkheid

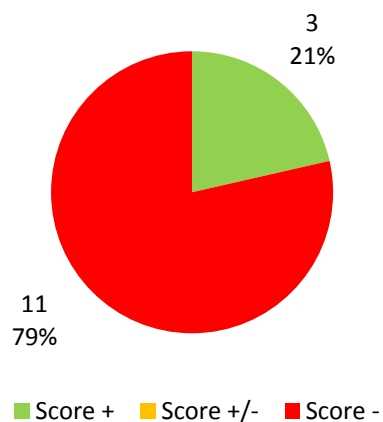
De balie scoort niet goed. In bijna 80% van de onderzochte locaties is er een ontoegankelijke balie. 21% van de locaties heeft wel een balie die personen met een beperking zelfstandig kunnen gebruiken. (Cf. Grafiek 30)

6 van de 9 musea hebben een ontoegankelijke balie, 3 musea hebben een balie die zeer goed toegankelijk is. (Cf. Grafiek 31)

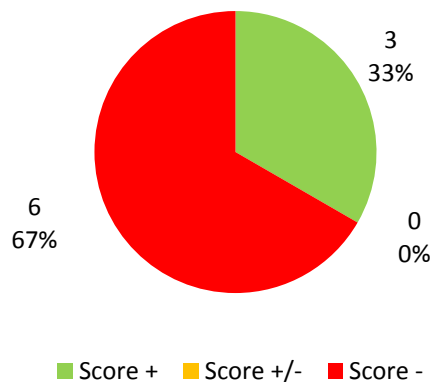
In de 3 archiefinstellingen is er geen toegankelijke balie. (Cf. Grafiek 32)

De 2 onderzochte erfgoedbibliotheken hebben geen toegankelijke balie. (Cf. Grafiek 33)

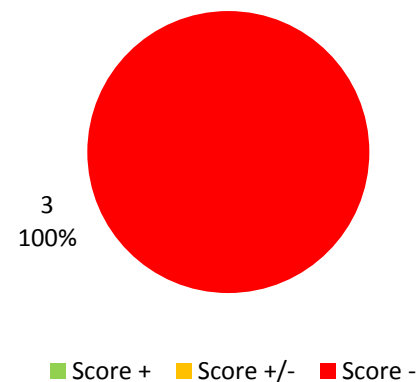
Grafiek 30: Balie totaal, verdeling scores

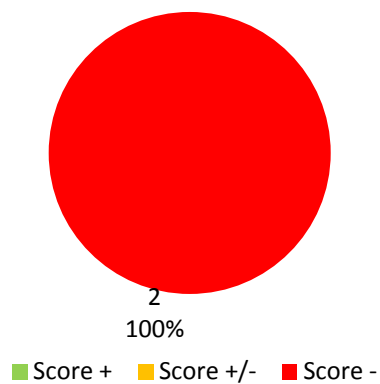
Grafiek 31: Balie musea, verdeling scores

Grafiek 32: Balie archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 33: Balie erfgoedbibliotheeken, verdeling scores

b) Knelpunten

Het grootste probleem bij het loket is (het ontbreken van) het laag deel van de balie. Ook wordt er vastgesteld dat er te weinig manoeuvreerruimte is.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: signalisatie en informatieborden aanbrengen, visuele en tactiele geleiding, kleurcontrasten
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: balie aanpassen, manoeuvreerruimte en keermogelijkheid voorzien, voorzien van hulpmiddelen (ringleiding ...)
- ✓ Structurele ingrepen: balie aanpassen, onderrijdbaar gedeelte voorzien, glas verwijderen of schuifbaar maken

Foto 9: Voorbeeld loket met + score

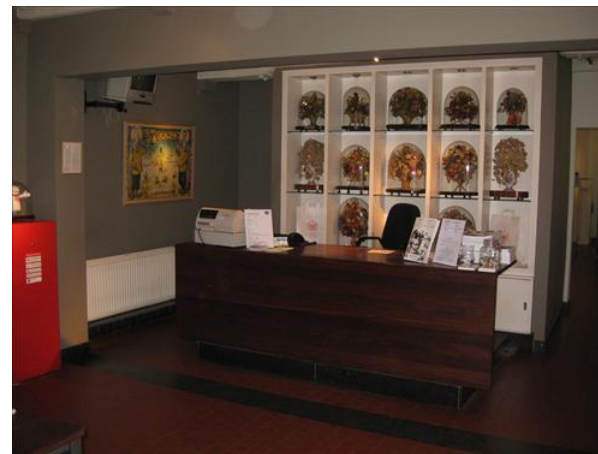

© ATO
Fotomuseum

© ATO
Fotomuseum

Foto 10: Voorbeeld loket met - score

© ATO
Huis van Alijn

4.2.5 Horizontale circulatie

= Alle horizontale routes (per verdieping) die zich binnen het gebouw bevinden.

Zorg voor voldoende brede gangen, doorgangen ... zonder drempels en obstakels. Voorzie contrasten tussen o.a. de wanden en de vloer.

a) Mate van toegankelijkheid

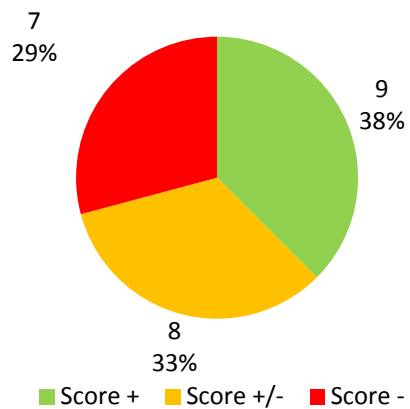
De scores van de horizontale circulatie binnen alle onderzochte locaties zijn gelijkaardig verdeeld: 38% is zelfstandig toegankelijk, 33% toegankelijk met hulp en 29% niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 34) Over de verschillende types heen zien we een gelijkaardige verdeling.

40% van de musea scoren slecht op vlak van horizontale circulatie. De kans is groot dat bezoekers de verschillende ruimtes niet of moeilijk kunnen bereiken. 40% hebben een horizontale circulatie die + scoort. (Cf. Grafiek 35)

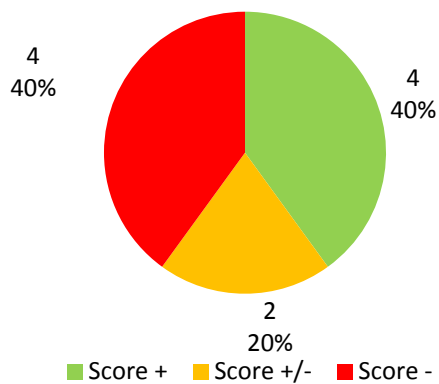
1 van de 3 archiefinstellingen voorziet in een ontoegankelijke horizontale circulatie, 1 van de 3 in een met hulp toegankelijke, 1 van de 3 in een zelfstandig toegankelijke. (Cf. Grafiek 36)

Dezelfde verdeling als bij de andere types kan ook bij erfgoedbibliotheken en bij Alden Biesen teruggevonden worden. (Cf. Grafiek 37 en Grafiek 38)

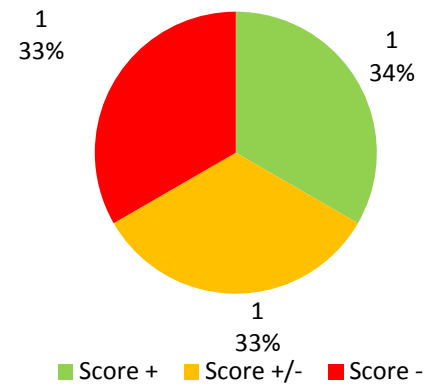
Grafiek 34: Horizontale circulatie totaal, verdeling scores

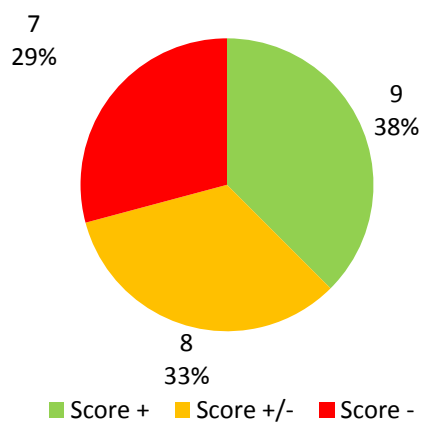
Grafiek 35: Horizontale circulatie musea, verdeling scores

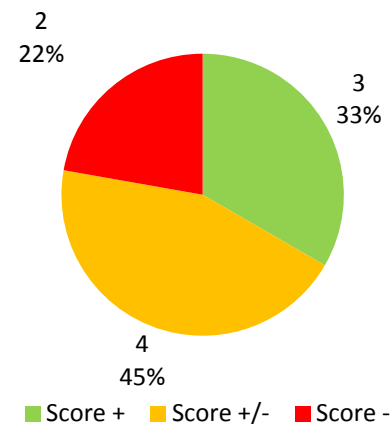
Grafiek 36: Horizontale circulatie archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 37: Horizontale circulatie erfgoedbibliotheeken, verdeling scores

Grafiek 38: Horizontale circulatie Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

De redenen van ontoegankelijke routes of horizontale circulatie kunnen vrij uiteenlopend zijn. Vastgestelde problemen die de toegankelijkheid belemmeren zijn deuren op de routes, hellende vlakken op de route, te weinig of geen keermogelijkheid en versmallingen.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: signalisatie en bewegwijzering aanbrengen en/of vervangen, uniforme en duidelijke signalisatie, contrastmarkeringen, contrasten op glazen deuren/delen, kleurcontrasten aanbrengen, visuele en tactiele geleiding voorzien, drempels visueel aanbrengen
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: drempels wegwerken of correct overbruggen
- ✓ Structurele ingrepen: gangen verbreden, deuren verbreden, manoeuvreerruimten en keermogelijkheden voorzien

Foto 11: Voorbeeld horizontale circulatie met + score

Hospitaalmuseum
©Westkans

Foto 12: Voorbeeld horizontale circulatie met +/- score

© ATO
Liberaal archief

Foto 13: Voorbeeld horizontale circulatie met - score

© ATO
Amsab ISG

4.2.6 Verticale circulatie

= Alle niveauverschillen die zich binnen het gebouw bevinden (trappen, liften ...)

Zorg er voor dat hoogteverschillen op verschillende manieren overbrugd kunnen worden door een combinatie trap en hellend vlak of trap en lift ...

Let bij trappen op dat de trapformule toegepast wordt en dat er voldoende contrasten aanwezig zijn. Voorzie leuning aan beide zijden en liefst op twee hoogten en maak deze volledig doorlopend (ook op de bordessen).

De lift is voldoende groot en de bedieningsknoppen worden op een juiste hoogte en een bruikbare afstand vanuit de hoeken ... voorzien. Indien mogelijk krijgen deze zowel een visuele als een tactiele aanduiding.

De aanduiding van de verdiepingen gebeurt door zowel een visueel als een auditief signaal. Besteed zeker ook aandacht aan de juiste inrichting van de lift (leuning, spiegel ...).

Hellende vlakken worden net zoals trappen voorzien van een volledig doorlopende leuning aan beide zijden en op twee hoogten. Voorzie voldoende contrasten en voorzie een goede aanduiding en een voldoende grote draaicirkel aan het begin en het einde en ter hoogte van de tussenbordessen. Zorg ervoor dat het hellend vlak voldoende breed is.

a) Mate van toegankelijkheid

Bijna 40% van locaties waar er grote hoogteverschillen moeten worden overbrugd, scoort onvoldoende. In 62% van de locatie zijn bezoekers aangewezen op het vragen van hulp om de publiek toegankelijke ruimten op een verdieping te bereiken. (Cf. Grafiek 39)

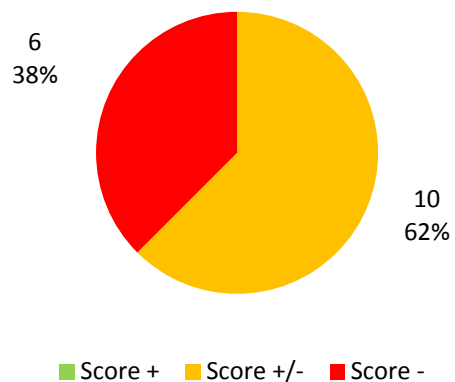
Bij 75% van de musea waar er een verticale circulatie nodig is, scoort de verticale circulatie “+/- “. 25% voorziet in een ontoegankelijke verticale circulatie. (Cf. Grafiek 40)

1 archiefinstelling heeft een verticale circulatie die onvoldoende toegankelijk is. (Cf. Grafiek 41)

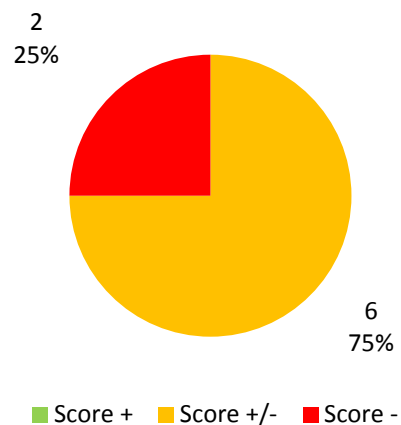
Bezoekers van de 2 erfgoedbibliotheken zijn toegewezen op hulp om verdiepingen te bereiken. (Cf. Grafiek 42)

In 5 gebouwen van Alden Biesen is er een verticale circulatie, 60% scoort onvoldoende. (Cf. Grafiek 43)

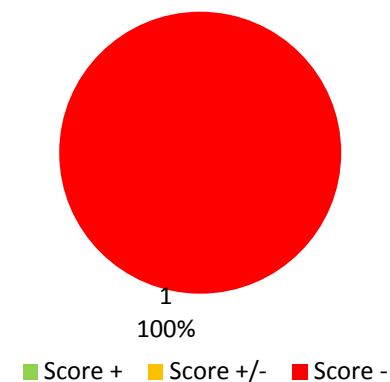
Grafiek 39: Verticale circulatie totaal, verdeling scores

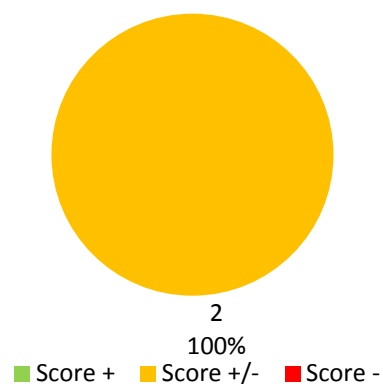
Grafiek 40: Verticale circulatie musea, verdeling scores

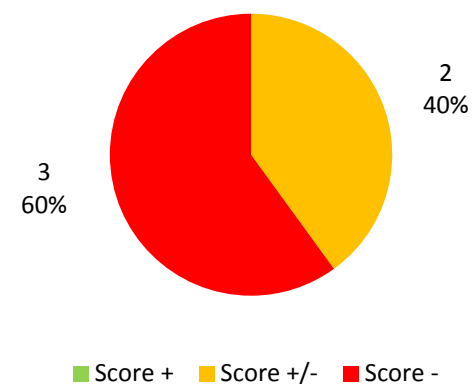
Grafiek 41: Verticale circulatie archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 42: Verticale circulatie erfgoedbibliotheek, verdeling scores

Grafiek 43: Verticale circulatie Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

De lift is het grootste probleem bij de verticale circulatie. Dit gaat dan zowel over het niet aanwezig zijn van een lift, de afmeting van de liftkooi, bereikbaarheid van oproepknoppen, doorgangsbreedte van de liftdeur ende afmeting van een plateaulift.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: leuning (correct) plaatsen, signalisatie en bewegwijzering, reliëfaanduiding of braille voorzien op knoppen in lift, visuele en tactiele markering op trappen, deuren van lift contrasteren met de wand
- ✓ Ingrenen i.f.v. inrichting: leuning aanbrengen/vervangen
- ✓ Structurele ingrepen: liftsysteem voorzien/aanpassen, lift vervangen, trap aanpassen

Foto 14: Voorbeeld verticale circulatie met +/- score

© ATO
MUHKA

Foto 15: Voorbeeld verticale circulatie met - score

© Westkans
Hospitaalmuseum

4.2.7 Toiletten

= Het geheel van toiletten, al dan niet aangepast.

Het aangepast toilet wordt voldoende ruim voorzien zodat er zowel een zijdelingse als een voorwaartse transfer kan worden uitgevoerd. Hiervoor is de inrichting van groot belang. Let daarom op de plaatsing van de verschillende toestellen ten opzichte van elkaar (voorzie hiertussen voldoende vrije ruimte). Voorzie aan de gesloten zijde een vaste beugel en aan de open zijde een opklapbare beugel en zorg ervoor dat de toiletpot een voldoende grote diepte heeft. Indien er zich in de toiletruimte ook een wastafel bevindt, is deze onderrijdbaar met de nodige gebruiksruimte ervoor en met een eenvoudig te bedienen kraan.

a) Mate van toegankelijkheid

Het sanitair scoort op basis van het beste aanwezige aangepaste toilet. Uit de resultaten blijkt dat 43% van het sanitair ontoegankelijk is, 48% toegankelijk en 9% toegankelijk met hulp. Niet elke locatie heeft een aangepast toilet. 2 aangepaste toiletten zijn dus effectief toegankelijk. (Cf. Grafiek 44)

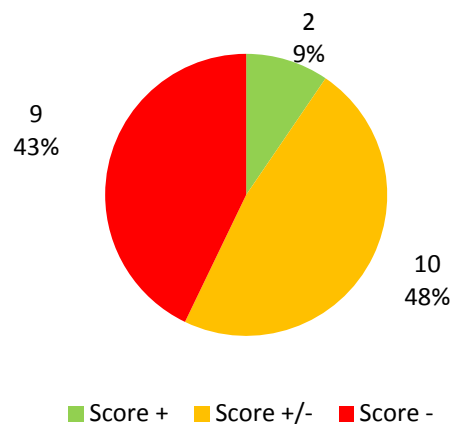
Meer dan de helft van de toiletten van de musea zijn met hulp toegankelijk. (Cf. Grafiek 45)

1 archiefinstelling heeft geen aangepast toilet. De 'beste' toiletten van de archiefinstellingen scoren onvoldoende. (Cf. Grafiek 46)

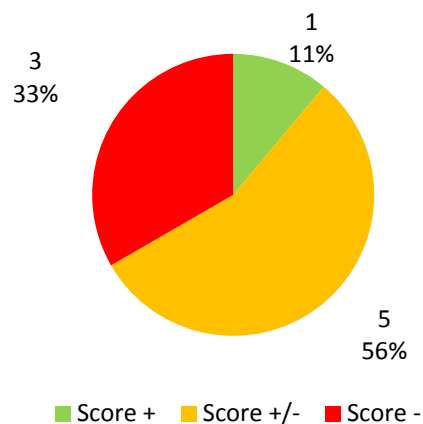
De 'beste' toiletten van de erfgoedbibliotheeken zijn toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 47)

1 toilet in Alden Biesen scoort +, dus minstens 1 aangepast toilet is ook effectief zelfstandig toegankelijk. 3 aangepaste toiletten zijn toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 48)

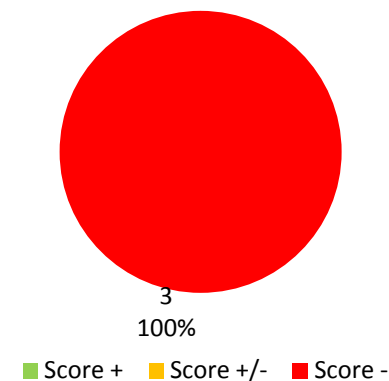
Grafiek 44: Toiletten totaal, verdeling scores

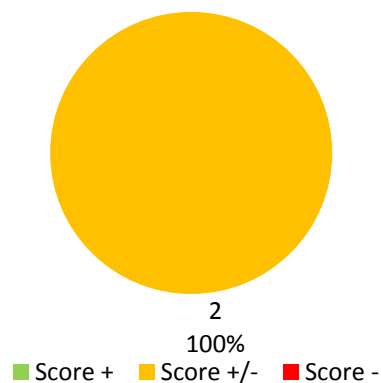
Grafiek 45: Toiletten musea, verdeling scores

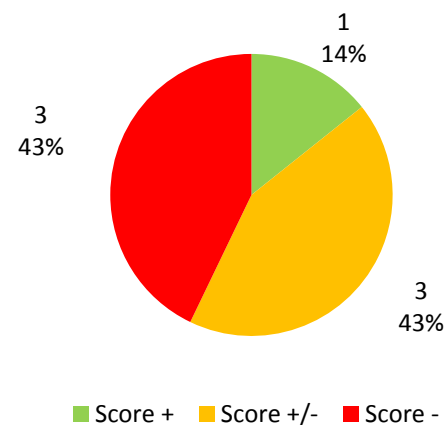
Grafiek 46: Toiletten archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 47: Toiletten erfgoedbibliotheeken, verdeling scores

Grafiek 48: Toiletten Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

In de toiletten vormen de manoeuvreerruimte voor de deur en voor de wastafel, vrije ruimte naast en voor de toiletpot, de toiletruimte een probleem. Daarnaast ontbreken er vaak steunbeugels of zijn ze fout geplaatst en/of is er geen horizontale beugel op de toiletdeur. Draaisloten op deuren, draaikranen op wastafels zijn niet goed bruikbaar. Andere knelpunten zijn te weinig signalisatie, te weinig contrasten ...

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: draaisloten op deuren vervangen door hefboomsloten, horizontale beugel voorzien op toiletdeur, draaikranen op de wastafels vervangen, aanduiding/signalisatie aangepast toilet, steunbeugels (correct) plaatsen, contrasten aanbrengen, verzorgingstafel plaatsen
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: aangepaste toiletten herinrichten, voldoende contrasten, deuren aanpassen
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden, sanitair blok herinrichten, aangepast toilet voorzien

Foto 16: Voorbeeld aangepast toilet met + score

© ATO
MUHKA

Foto 17: Voorbeeld aangepast toilet met +/- score

© Westkans
Hospitaalmuseum

Foto 18: Voorbeeld aangepast toilet met - score

© ATO
Middelheim museum

4.2.8 Toeschouwersruimte

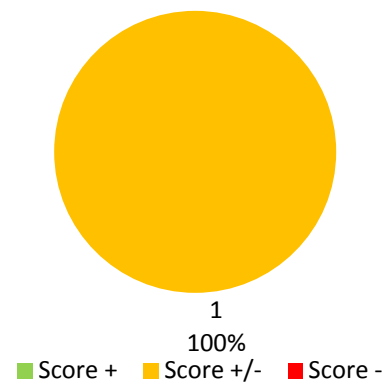
= De ruimte inclusief de inrichting ervan, de circulatie erdoor en de deur er naar toe.

In de schouwburg zijn zowel vaste als wegneembare of vrije plaatsen (voor de plaatsing van een rolstoel) aanwezig. Voorzie ter hoogte van deze wegneembare of vrije plaatsen voldoende vrije ruimte om de rolstoel op een eenvoudige manier te kunnen plaatsen. Best is om deze plaatsen op verschillende niveaus te voorzien en indien mogelijk tussen de vaste plaatsen zodat de begeleider, partner ... en de persoon in de rolstoel samen kunnen zitten.

a) Mate van toegankelijkheid

Alden Biesen heeft een toeschouwersruimte die toegankelijk met hulp is. (Cf. Grafiek 49 en Grafiek 50)

Grafiek 49: Toeschouwersruimte totaal, verdeling scores

Grafiek 50: Toeschouwersruimte Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

Het knelpunt in de toeschouwersruimte is de vrije doorgangsbreedte van de deur.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: signalisatie
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: voorzien van hulpmiddelen (ringleiding ...)
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden, podium toegankelijk maken

Foto 19: Voorbeeld van toeschouwersruimte met +/- score

Alden Biesen, Rijschool
© Toegankelijkheidsbureau

Alden Biesen, Rijschool
© Toegankelijkheidsbureau

4.2.9 Bibliotheekruimte

= de ruimte/zone (volwassenen, kinderen, fictie, non-fictie,...) van de bibliotheek waarin zich de rekken, tafels, kasten bevinden waarin de boeken, DVD's, CD's, andere materialen geplaatst worden. In deze ruimte bevindt zich vaak ook een in- of uitleenbalie (meestal per zone).

Zorg zeker voor een voldoende brede circulatieruimte tussen de rekken, ter hoogte van de boeken ... Let zeker ook op de plaatsingshoogte (bereikbaarheid) van de materialen. Zorg bij de balie voor een laag deel dat onderrijdbaar is zodat men ook zittend op een comfortabele manier boeken ... kan uitlenen, inscannen (zelfstandig), ... zonder alternatieven te moeten zoeken of hulp te moeten vragen. Let er op dat de bovenzijde van het onderrijdbare deel niet te hoog is en dat de onderzijde voldoende hoog, voldoende breed en voldoende diep is. Voorzie voldoende circulatieruimte ter hoogte van het ver(laag)d deel. Indien er extra elementen aanwezig zijn zoals vb. een kopieerapparaat dan is het een meerwaarde als dit ook zelfstandig bruikbaar is of dat er zeker hulp beschikbaar is.

De score is afhankelijk van de circulatieruimte, de aanwezigheid van het onderrijdbare deel bij de balie, de bereikbaarheid van materialen ... Indien er meerdere bibliotheekruimten aanwezig zijn dan tonen we in de overzichtstabel de beste score. In de details zijn alle gegevens raadpleegbaar.

a) Mate van toegankelijkheid

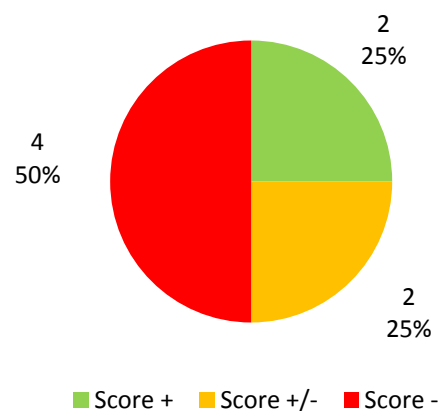
De helft van de 'beste' bibliotheekruimtes is niet toegankelijk. 1 op 4 is zelfstandig toegankelijk en 1 op 4 met hulp. (Cf. Grafiek 51)

Bij de onderzochte musea is de helft van de bibliotheekruimte zelfstandig toegankelijk 1 op 4 is niet toegankelijk en 1 op 4 met hulp. (Cf. Grafiek 52)

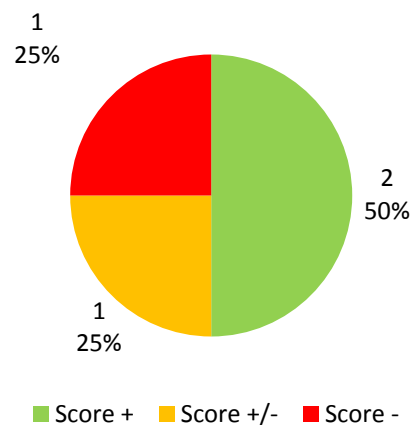
De bibliotheekruimten in 2 archiefinstellingen zijn niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 53)

1 erfgoedbibliotheek heeft een bibliotheekruimte die niet toegankelijk is, 1 die toegankelijk met hulp is. (Cf. Grafiek 54)

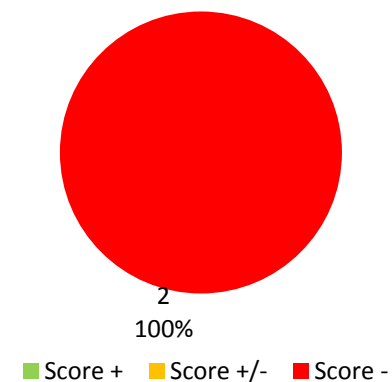
Grafiek 51: Bibliotheekruimte totaal, verdeling scores

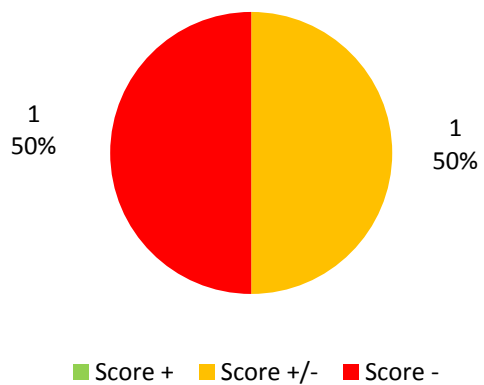
Grafiek 52: Bibliotheekruimte musea, verdeling scores

Grafiek 53: Bibliotheekruimte archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 54: Bibliotheekruimte erfgoedbibliotheeken, verdeling scores

b) Knelpunten

De meeste knelpunten situeren zich bij de deur naar de ruimte (manoeuvreerruimte, doorgangsbreedte) en versmallingen vb. tussen de rekken. Vast tapijt wordt aangeraden te vervangen.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: signalisatie
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: vast tapijt vervangen
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden/aanpassen i.f.v. circulatieruimte

Foto 20: Voorbeeld bibliotheekruimte met + score

Fotomuseum
© ATO

Foto 21: Voorbeeld bibliotheekruimte met +/- score

© ATO
Bibliotheek stadscampus Universiteit Antwerpen

Foto 22: Voorbeeld bibliotheekruimte met - score

© ATO
Museum Dr. Guislain

Fotomuseum
© ATO

4.2.10 Expositieruimte

= De ruimte inclusief de inrichting ervan, de circulatie erdoor en de deur er naar toe.

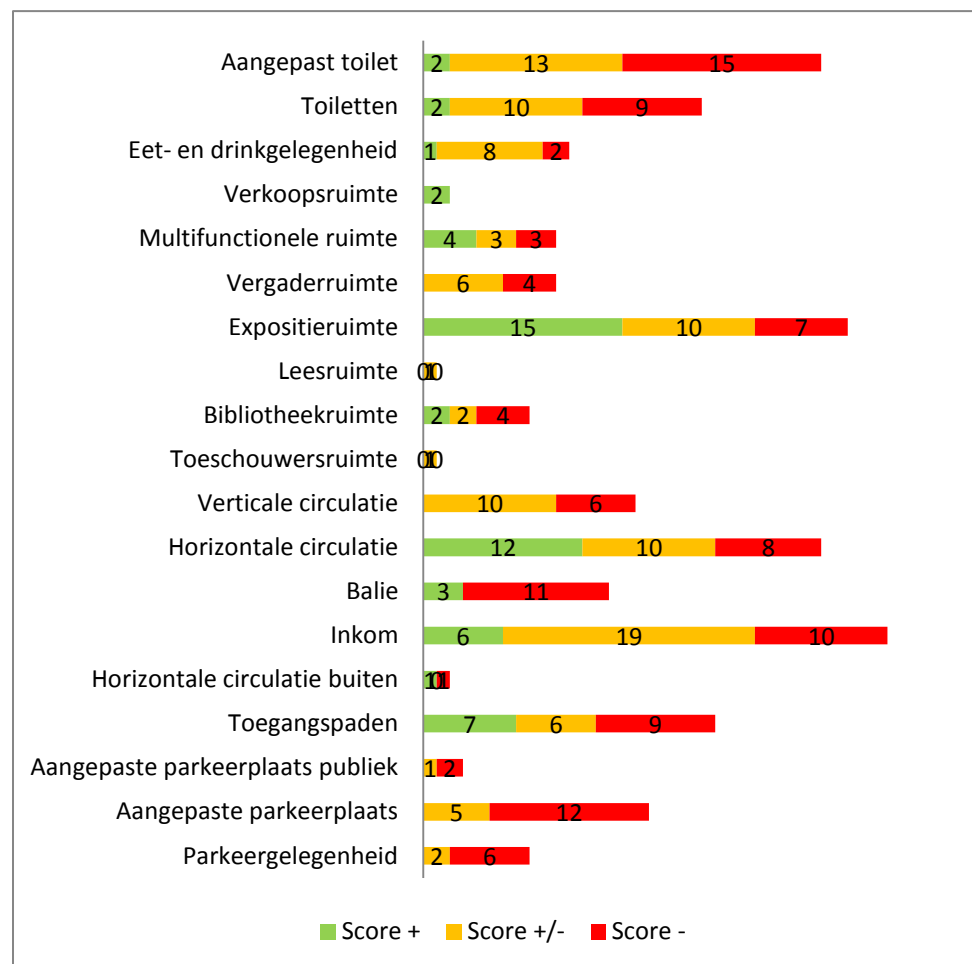
De expositieruimte beschikt over voldoende brede routes tussen de eventuele wanden of tentoonstellingselementen. Let op de plaatsingshoogte van getoonde elementen en op de onderrijdbaarheid van eventuele presentatiemeubels.

a) Mate van toegankelijkheid

Niet alle locaties beschikken over een expositieruimte. De meeste expositieruimtes zijn zelfstandig toegankelijk (83%). De 'beste' expositieruimte in 1 locatie is niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 55)

Als we kijken naar alle expositieruimten die in de verschillende locaties aanwezig zijn (dus niet alleen de 'beste'), blijkt dat de meerderheid toegankelijk zijn. (Cf. Als we kijken naar het aantal effectief aanwezige ruimtes (dus niet alleen de beste aanwezige) merken we in **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** op dat de toegankelijkheidsproblemen zich hier ook situeren in de aangepaste toiletten, balie, inkom, horizontale circulatie en aangepaste parkeerplaatsen. De negatieve score van onderdelen is hier duidelijker aangezien in Tabel 2 enkel de 'beste' (uitgezonderd horizontale en verticale circulatie) meetelt.

Grafiek 8: Overzicht scores op basis van aantal aanwezige ruimtes totaal

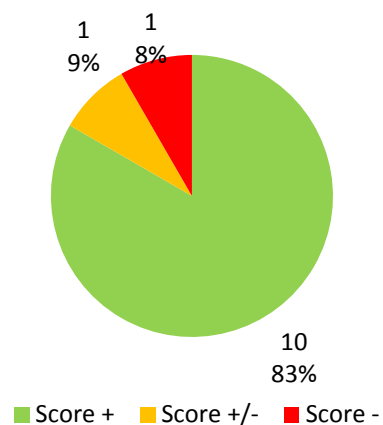
)

80% van de onderzochte expositieruimtes in de musea zijn zelfstandig toegankelijk, 10% is toegankelijk met hulp en 10% is niet toegankelijk.(Cf. Grafiek 56)

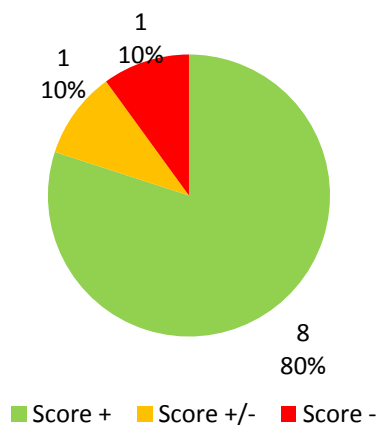
1 archiefinstelling heeft een expositieruimte die zelfstandig toegankelijk is. (Cf. Grafiek 57)

De expositieruimte in Alden Biesen is zelfstandig toegankelijk. (Cf Grafiek 58)

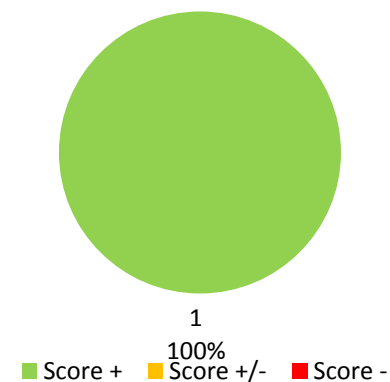
Grafiek 55: Expositieruimte totaal, verdeling scores

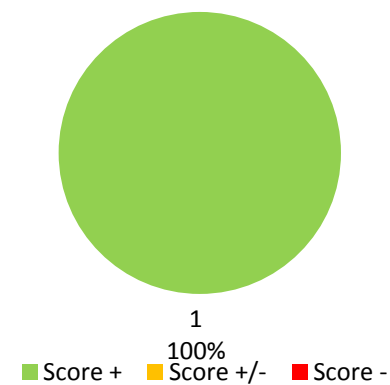
Grafiek 56: Expositieruimte musea, verdeling scores

Grafiek 57: Expositieruimte archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 58: Expositieruimte Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

Knelpunten die in de onderzochte expositieruimtes hebben betrekking op beperkte manoeuvreerruimte (in de ruimte, voor de deur, keermogelijkheid), vrije doorgangsbreedte en niet onderrijdbaarheid van belevingselementen

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: contrasten, onderrijdbare tafels voorzien
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: niet onderrijdbaar meubilair vervangen, manoeuvreerruimten en keermogelijkheden voorzien
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden, voldoende opstelruimte voorzien

Foto 23: Voorbeeld van expositieruimte met + score

© ATO
Amsab ISG

Foto 24: Voorbeeld van expositieruimte met - score

© ATO
Modemuseum, MoMu

4.2.11 Vergaderruimte

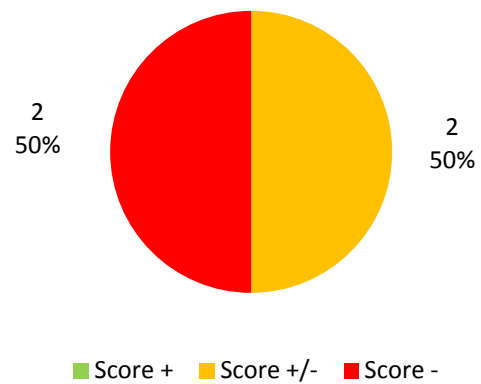
= De ruimte inclusief de inrichting ervan, de circulatie erdoor en de deur er naar toe.

Voorzie in de vergaderzaal voldoende circulatieruimte zodat ook de persoon met een beperking tot op zijn/haar plaats kan geraken. Zorg ervoor dat de tafels zo vorm gegeven zijn (bv. voldoende onderrijdbaar) zodat ook een persoon in een rolstoel hier plaats aan kan plaatsnemen.

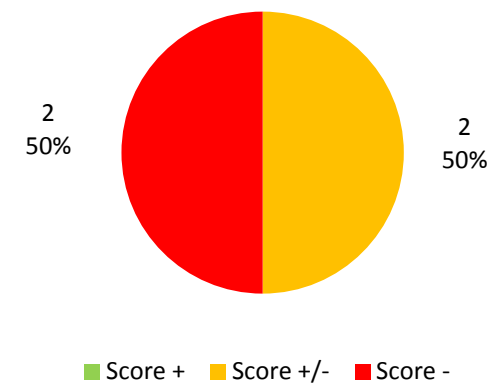
a) Mate van toegankelijkheid

Alden Biesen heeft 4 gebouwen met een of meerdere vergaderruimten. De helft is toegankelijk met hulp, de helft is niet toegankelijk. In de andere locaties zijn geen publiek toegankelijke vergaderruimten. (Cf. Grafiek 59 en Grafiek 60)

Grafiek 59: Vergaderruimte totaal, verdeling scores

Grafiek 60: Vergaderruimte Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

Knelpunten bij de vergaderruimten zijn een te beperkte manoeuvreerruimte en geen of te weinig onderrijdbare tafels

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: contrasten, onderrijdbare tafels voorzien
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: niet onderrijdbaar meubilair vervangen
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden

Foto 25: Voorbeeld van vergaderruimte met +/- score

© Toegankelijkheidsbureau
Alden Biesen

Foto 26: Voorbeeld van vergaderruimte met - score

© Toegankelijkheidsbureau
Alden Biesen

4.2.12 Eet- en drinkgelegenheid

= De ruimte inclusief de inrichting ervan, de circulatie erdoor en de deur er naar toe.

Zorg voor voldoende ruimte tussen de geplaatste tafels (ook indien de stoelen in gebruik zijn) zodat ook een persoon met een beperking zonder hindernissen tot op zijn plaats kan geraken. Voorzie op verschillende plaatsen in de ruimte een draairuimte om terugkeren mogelijk te maken. Zorg ervoor dat de tafels van het goede type zijn (voldoende onderrijdbaar) zodat ook een persoon in een rolstoel kan kiezen aan welke tafel hij plaats neemt. Voorzie indien mogelijk een menukaart in grootletterschrift en/of braille.

a) Mate van toegankelijkheid

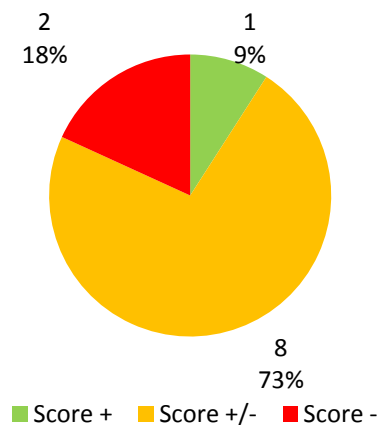
Bijna 3 op 4 van de eet- en drinkgelegenheden in de verschillende locaties zijn toegankelijk met hulp. 18% van de eet- en drinkgelegenheden zijn niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 61)

5 musea hebben een eet- en drinkgelegenheid, 60% daarvan is toegankelijk met hulp, 20% zelfstandig toegankelijk en 20% niet toegankelijk. (Cf. Grafiek 62)

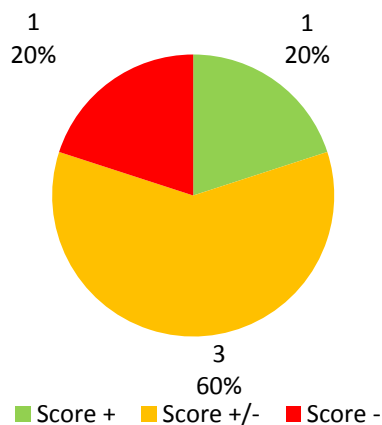
1 archiefinstelling heeft een eet- en drinkgelegenheid die toegankelijk met hulp is. (Cf. Grafiek 63)

Er zijn 5 eet- en drinkgelegenheden in Alden Biesen, 4 daarvan zijn toegankelijk met hulp, 1 is ontoegankelijk. (Cf. Grafiek 64)

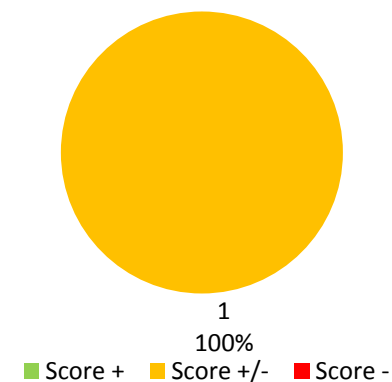
Grafiek 61: Eet- en drinkgelegenheid totaal, verdeling scores

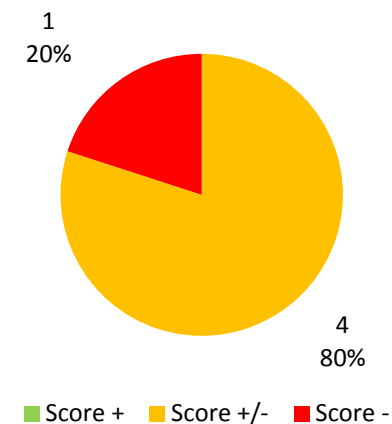
Grafiek 62: Eet- en drinkgelegenheid musea, verdeling scores

Grafiek 63: Eet- en drinkgelegenheid archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 64: Eet- en drinkgelegenheid Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

In de eet- en drinkgelegenheden vormt de manoeuvreerruimte achter de deur en de vrije doorgangsbreedte soms een probleem. Ook zijn er in veel gevallen te weinig onderrijdbare tafels.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: contrasten, signalisatie, onderrijdbare tafels voorzien
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: niet onderrijdbaar meubilair vervangen

Foto 27: Voorbeeld van eet- en drinkgelegenheid met + score

© ATO
Museum Dr. Guislain

Foto 28: Voorbeeld van eet- en drinkgelegenheid met +/- score

© Toegankelijkheidsbureau
Alden Biesen, Oranjerie

4.2.13 Multifunctionele ruimte

= De ruimte inclusief de inrichting ervan, de circulatie erdoor en de deur er naar toe.

De basiselementen voor een multifunctionele ruimte zijn gelijkaardig als die voor de vergaderruimte en de expositieruimte.

a) Mate van toegankelijkheid

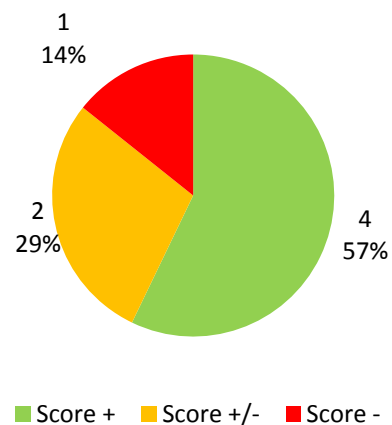
Niet alle locaties beschikken over een multifunctionele ruimte. De meerderheid van de 'beste' multifunctionele ruimtes zijn zelfstandig toegankelijk (Cf. Grafiek 65)

2 musea beschikken over multifunctionele ruimten. 1 museum heeft een zelfstandige toegankelijke multifunctionele ruimte, 1 een niet toegankelijke. (Cf. Grafiek 66)

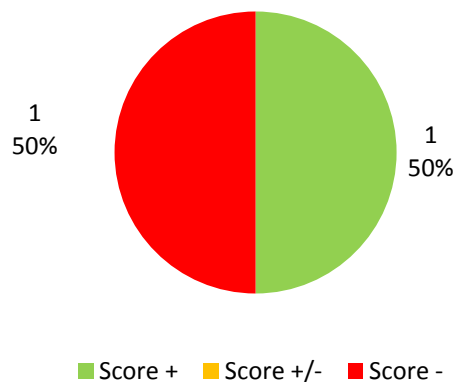
2 archiefinstellingen hebben een multifunctionele ruimte, 1 is zelfstandig toegankelijk, 1 is toegankelijk met hulp. (Cf. Grafiek 67)

Alden Biesen heeft 3 multifunctionele ruimten, 2 zijn zelfstandig toegankelijk, 1 is met hulp toegankelijk. (Cf. Grafiek 68)

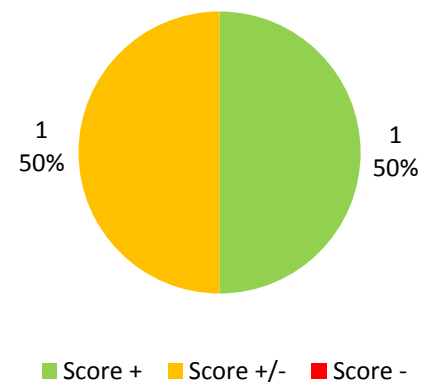
Grafiek 65: Multifunctionele ruimte totaal, verdeling scores

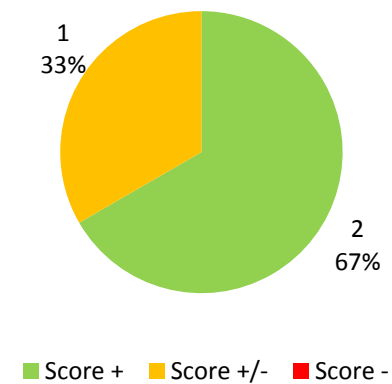
Grafiek 66: Multifunctionele ruimte musea, verdeling scores

Grafiek 67: Multifunctionele ruimte archiefinstellingen, verdeling scores

Grafiek 68: Multifunctionele ruimte Alden Biesen, verdeling scores

b) Knelpunten

De problemen bij de ontoegankelijke multifunctionele ruimten situeren zich bij de deur naar de ruimte, namelijk de manoeuvreerruimte en de vrije doorgangsbreedte.

c) Actiepunten

Vaak voorkomende actiepunten:

- ✓ Eenvoudige ingrepen: contrasten, trekkracht van de deuren correct instellen, onderrijdbare tafels voorzien
- ✓ Ingrepen i.f.v. inrichting: niet onderrijdbaar meubilair vervangen
- ✓ Structurele ingrepen: deuren verbreden

Foto 29: Voorbeeld van multifunctionele ruimte met + score

© Toegankelijkheidsbureau
Kadoc Leuven

Foto 30: Voorbeeld van multifunctionele ruimte met +/- score

© ATO
Liberaal archief

4.2.14 Verkoopsruimte

= de ruimte waar men boeken, gadgets, replica's ... kan kopen. Dit kan een afzonderlijke ruimte zijn maar in veel situaties is er geen afzonderlijke ruimte aanwezig en situeert zich de verkoop van boeken en andere materialen aan het loket waar zich ook de kassa bevindt.

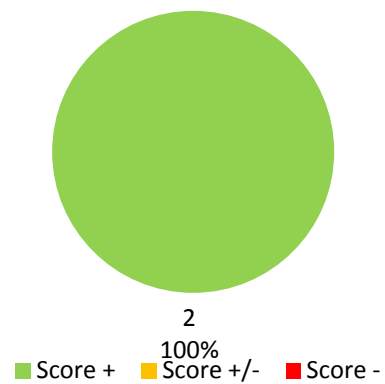
Zorg voor een voldoende brede circulatieruimte tussen presentatierekken ... Let zeker ook op de plaatsingshoogte (bereikbaarheid) van de materialen. Zorg bij de balie voor een laag deel dat onderrijdbaar is zodat ook een persoon in een rolstoel op een comfortabele manier een betaling kan uitvoeren, kan communiceren met de verkoper ...

De score is afhankelijk van de circulatieruimte (gebruiksruimte) in de verkoopsruimte, de aanwezigheid van de betaalmogelijkheid op een comfortabele hoogte ...

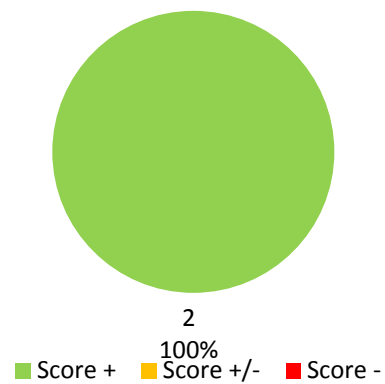
a) Mate van toegankelijkheid

2 musea hebben een verkoopsruimte. Deze zijn allebei zelfstandig toegankelijk. (Cf.

Grafiek 69: Verkoopsruimte totaal, verdeling scores

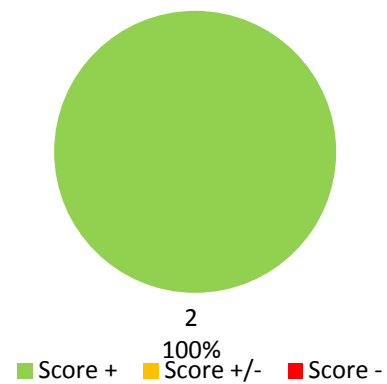

Grafiek 70: Verkoopsruimte musea, verdeling scores

Grafiek 69 en Grafiek 70)

Grafiek 69: Verkoopsruimte totaal, verdeling scores

Grafiek 70: Verkoopsruimte musea, verdeling scores

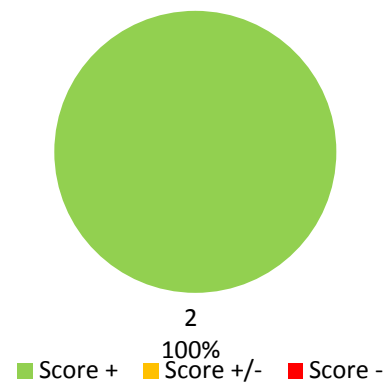

Foto 31: Voorbeeld verkoopsruimte met + score

© ATO
Middelheim museum

4.2.15 Bewegwijzering en signalisatie

Een goede bewegwijzering en signalisatie is over alle onderdelen erg belangrijk voor alle doelgroepen maar zeker voor mensen met een auditieve en mentale beperking. Het is vooral een informatief element.

Uit de resultaten stellen we vast dat op sommige locaties een goede signalisatie is, zowel binnen als buiten: voldoende leesbaar, duidelijk aangegeven, goed zichtbaar, duidelijke pictogrammen.

Op andere locaties vormt signalisatie toch nog vaak een probleem: geen uniforme benamingen, geen uniforme signalisatie, letters met schreven en woorden volledig in hoofdletters zijn niet makkelijk leesbaar, signalisatieborden ontbreken ... Nochtans zijn dit eenvoudige ingrepen die een groot verschil op vlak van toegankelijkheid kunnen betekenen.

4.3 Actieplannen

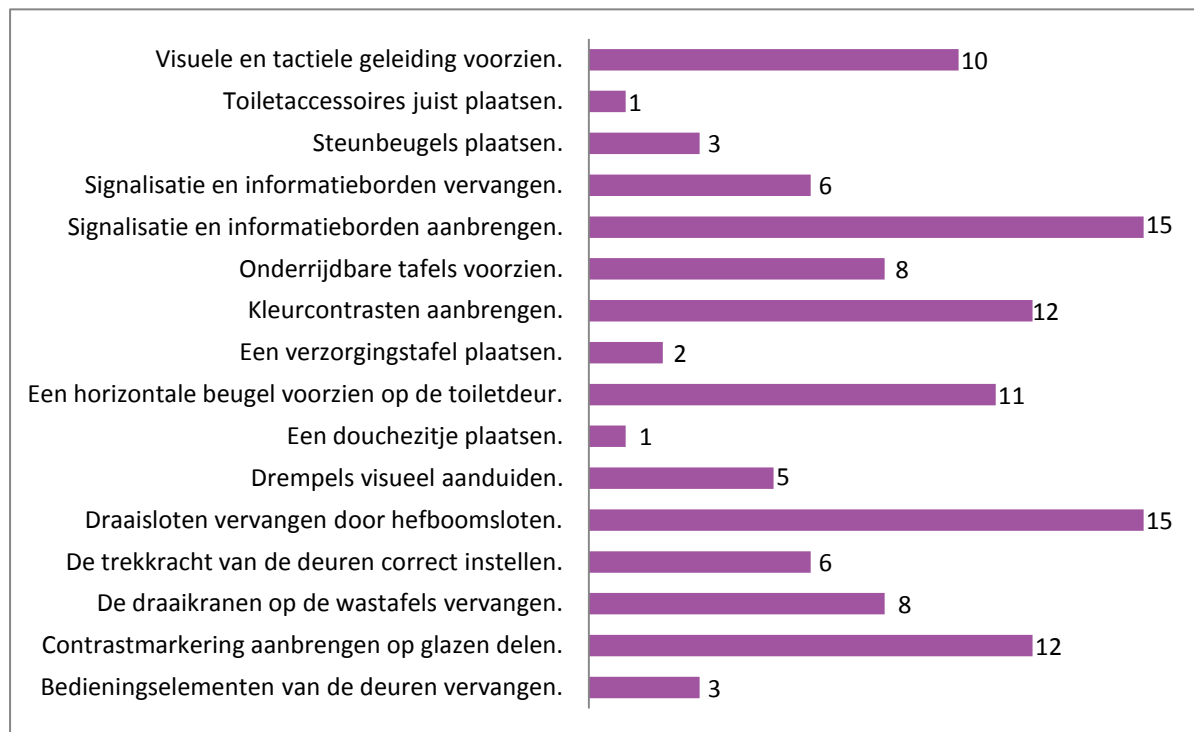
Elk knelpunt dat een toegankelijkheidsprobleem zou kunnen veroorzaken, wordt door de toegankelijkheidsadviseur opgenomen in het actieplan. Vaak is het een veel voorkomend probleem over verschillende onderdelen heen.

Grafiek 71 geeft veel voorkomende eenvoudige ingrepen weer: signalisatie en informatieborden aanbrengen, draaisloten vervangen door hefboomsloten, contrastmarkering op glazen delen aanbrengen, kleurcontrasten aanbrengen, horizontale beugel voorzien op de toiletdeur, visuele en tactiele geleiding voorzien, (correct) plaatsen draaikranen op de wastafels vervangen. Dit zijn allemaal werken die vrij eenvoudig en met beperkte middelen uitgevoerd kunnen worden, meestal door eigen personeel. Maar ze verhogen wel in grote mate het gebruikscomfort van het gebouw.

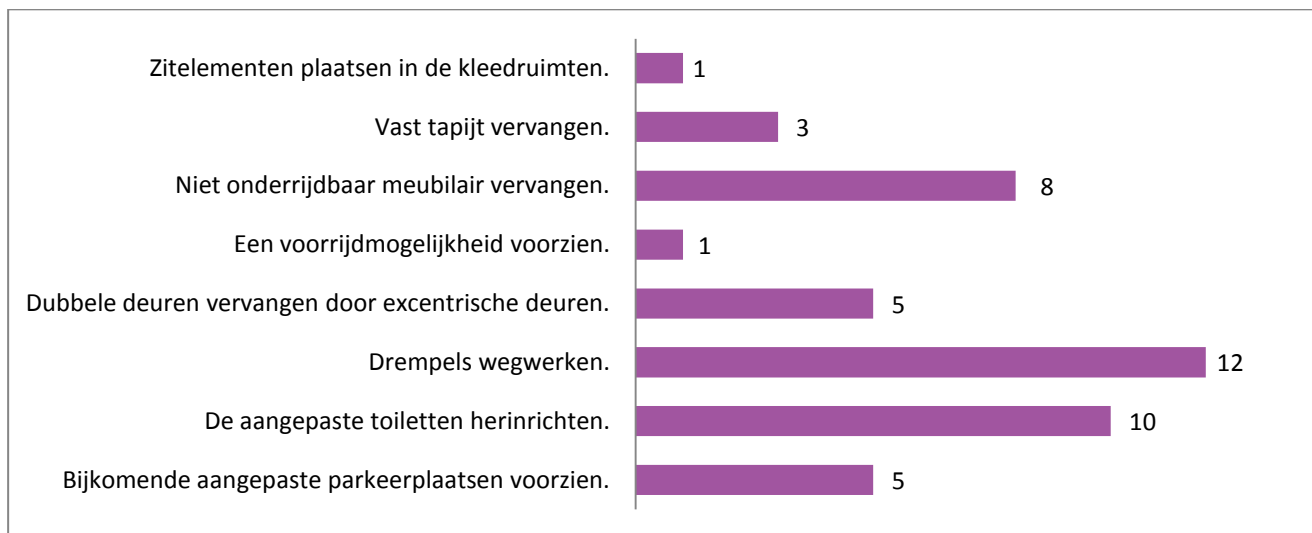
Grafiek 72 visualiseert veel voorkomende ingrepen i.f.v. de inrichting: drempels wegwerken, aangepaste toiletten herinrichten, niet onderrijdbaar meubilair vervangen, dubbelde deuren vervangen, bijkomende aangepaste parkeerplaatsen voorzien ... Deze werken vragen meer organisatie, planning of budget.

Grafiek 73 toont de veel voorkomende structurele ingrepen. We stellen vast dat herinrichten van sanitaire blokken, heraanleggen van toegangspaden, een liftsysteem voorzien, balie aanpassen, deuren verbreden ... Deze werken zijn vaak aanpassingen aan de structuur van het gebouw of buitenomgeving. Deze werken vereisen een structurele aanpak en eventuele verbouwingswerken.

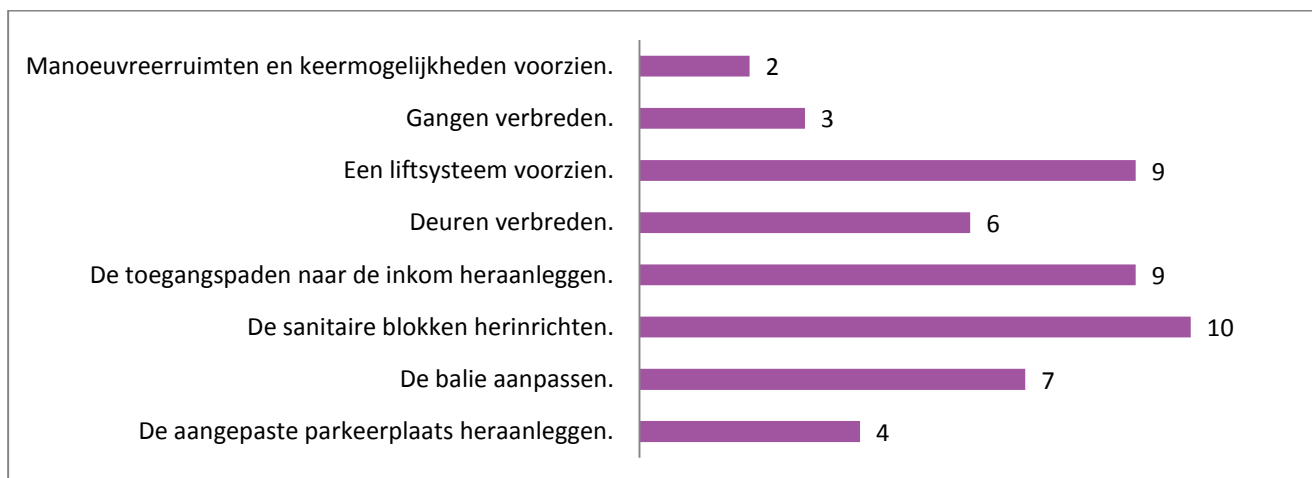
Grafiek 71: Veel voorkomende eenvoudige ingrepen actieplan

Grafiek 72: Veel voorkomende ingrepen i.f.v. inrichting actieplan

Grafiek 73: Veel voorkomende structurele ingrepen actieplan

4.4 Resultaten op basis van de aanwezige voorzieningen

Het toegankelijkheidsonderzoek omvat naast de screening van het gebouw ook het navragen van een aantal specifieke voorzieningen voor diverse doelgroepen. Hierin worden er 3 doelgroepen specifiek benoemd: personen met een visuele beperking; personen met een auditieve beperking en personen met ademhalingsproblemen en/of allergieën. Daarnaast wordt er ook gekeken naar eventuele 'voorzieningen'. De voorzieningen zijn in cultuurinfrastructuur niet alleen belangrijk voor het reguliere aanbod maar ook in kader van evenementen. Dan kunnen er ook vaak nog extra inspanningen geleverd worden. Niet alle voorzieningen zijn altijd even relevant voor elk type gebouw.

Uit de resultaten van de toegankelijkheidsonderzoeken blijkt dat er op vlak van voorzieningen nog wat werk aan de winkel is.

Op vlak van voorzieningen voor personen met een auditieve beperking wordt er weinig voorzien. (cf. Grafiek 74)

- ✓ Slechts 1 locatie biedt gehoorondersteuning aan, in 11 locaties is er geen gehoorondersteuning.
- ✓ Op 3 locaties staan er personen met kennis Vlaamse gebarentaal ter beschikking (op aanvraag). Van 1 locatie is geweten dat men dit niet voorziet.
- ✓ Er is niets voorzien op vlak van visuele ondersteuning: In 10 locaties is er geen visuele ondersteuning.

Er is grotendeels weinig aandacht voor voorzieningen voor personen met een visuele beperking. (cf. Grafiek 75)

- ✓ 2 locaties beschikken over voorzieningen in grootletterschrift, 11 niet.
- ✓ 4 locatie hebben voorzieningen in braille. Van 10 locaties is geweten dat dit niet voorzien is.
- ✓ Op 1 locatie zijn visuele contrasten aanwezig, op 7 locaties grotendeels aanwezig, op 3 locaties grotendeels afwezig en op 4 locaties afwezig.
- ✓ 4 locaties hebben tactiele markeringen, in 10 locaties zijn er geen tactiele markeringen.
- ✓ 1 locatie beschikt over gids- en geleidelijnen, 10 locaties hebben dit niet.
- ✓ 3 locaties bieden auditieve ondersteuning aan, in 9 locaties is dit niet het geval.
- ✓ 3 op 15 locaties heeft een website met het AnySurferlabel.

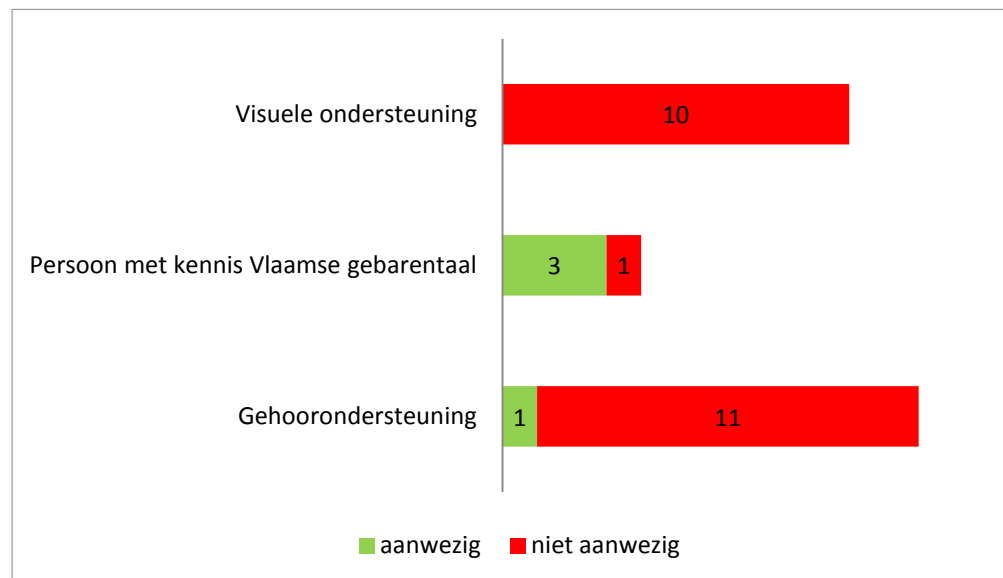
1 locatie beschikt over specifieke voorzieningen voor personen met ademhalingsproblemen en/of allergieën, in 9 locaties is dit niet aanwezig. (cf. Grafiek 76)

Wat betreft algemene voorzieningen: (cf. Tabel 3)

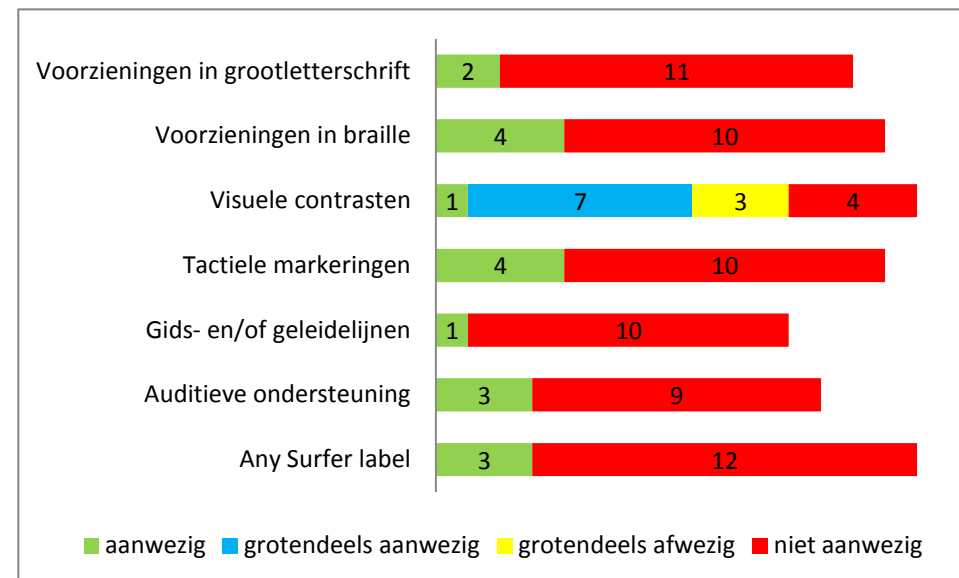
- ✓ 9 locaties stellen een rolstoel ter beschikking, 3 doen dit niet.
- ✓ In sommige locaties is er gratis inkom. In 6 locaties is er een financiële tegemoetkoming in de toegangsprijs. In 5 locaties mag de begeleider gratis.
- ✓ In 3 locaties hebben personeelsleden de opleiding 'omgaan met personen met een beperking' gevolgd, in 5 locaties hebben ze dit niet gedaan.

Er werd ook gekeken naar specifieke voorzieningen voor bibliotheken (aanwezigheid fotokopieerapparaat, mogelijkheden opzoekingswerk, type in- en uitleversysteem) en specifieke voorzieningen voor musea (assistentie, begeleid bezoeken ...). Meer informatie is terug te vinden in Bijlage 3.

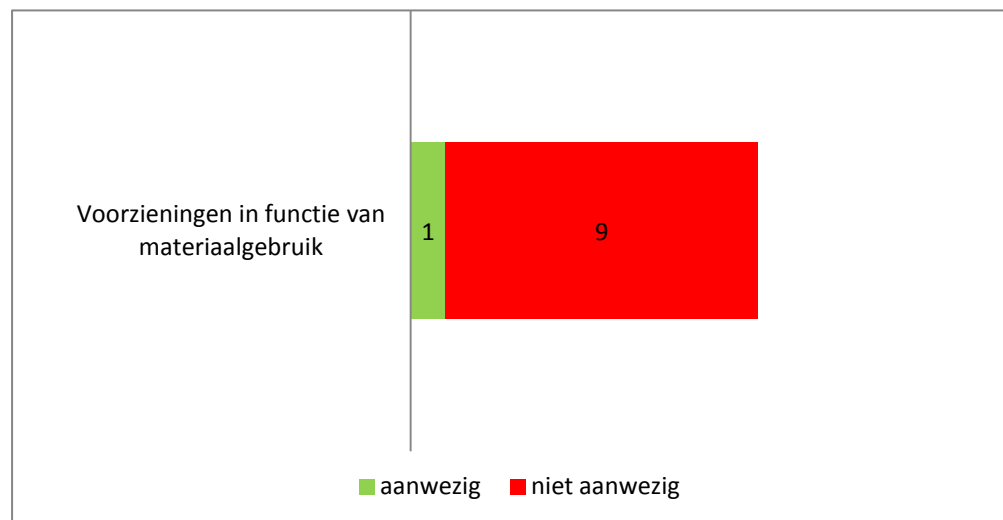
Grafiek 74: Resultaten voorzieningen voor personen met een auditieve beperking

Grafiek 75: Resultaten voorzieningen voor personen met een visuele beperking

Grafiek 76: Resultaten voorzieningen voor personen met ademhalingsproblemen of allergieën

Tabel 3: Resultaten voorzieningen

Rolstoel	9 beschikbaar	3 niet beschikbaar
Financiële tegemoetkoming	5 begeleider gratis	1 andere
Omgaan met personen met een beperking	3 opleiding gevolgd	5 niet gevolgd

5. Conclusie

Er is nog werk op vlak van toegankelijkheid bij de Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken en Alden Biesen.

- ✓ Slechts 1 locatie is in al zijn onderdelen toegankelijk, al dan niet met hulp. In Alden Biesen zijn er 3 gebouwen met geen enkel ontoegankelijk onderdeel.
- ✓ Er zijn 5 locaties met slechts 1 toegankelijk onderdeel.
- ✓ De meerderheid van de locaties hebben meer toegankelijke onderdelen (al dan niet met hulp) dan ontoegankelijke onderdelen
- ✓ De grootste toegankelijkheidsproblemen lijken zich vooral voor te doen bij:
 - balie;
 - toiletten;
 - toegangspaden;
 - horizontale circulatie;
 - verticale circulatie.
- ✓ De meeste betrokken gebouwen hebben een hoge erfgoedwaarde. We beseffen dat het niet altijd evident is om toegankelijkheid hier mee te nemen.
- ✓ De resultaten zoomen vooral in op de behaalde scores. Hierbij dienen we de kanttekening te maken dat de scores gekoppeld zijn aan het vetoprincipe van vooral mensen met een motorische beperking en rolstoelgebruikers in het bijzonder. Reden hiervoor is dat deze groep ruimtelijk gezien de hoogste (veto) eisen stelt en die ook het meest objectief meetbaar zijn. Maar ook de informatieve elementen en zeker de voorzieningen voor de andere doelgroepen (visueel, auditief, astma en allergie) zijn sterk bepalend om van een toegankelijke locatie te spreken.
- ✓ We hebben in dit onderzoek ook hoofdzakelijk de toegankelijkheid van het gebouw geanalyseerd, het is vanzelfsprekend dat het aanbod, de dienstverlening en de informatie even belangrijke aspecten zijn.
- ✓ Wat betreft voorzieningen voor personen met een beperking:
 - Op vlak van voorzieningen voor personen met een auditieve beperking wordt er weinig voorzien. Slechts 1 locatie biedt gehoorondersteuning aan. Op 3 locaties staan er personen met kennis Vlaamse gebarentaal ter beschikking (op aanvraag). Er is niets voorzien op vlak van visuele ondersteuning.
 - Er is grotendeels weinig aandacht voor voorzieningen voor personen met een visuele beperking. 2 locaties beschikken over voorzieningen in grootletterschrift. 4 locaties hebben voorzieningen in braille. Op 1 locatie zijn visuele contrasten aanwezig, op 7 locaties grotendeels aanwezig, op 3 locaties grotendeels afwezig en op 4 locaties afwezig. 4 locaties hebben tactiele markeringen. 1 locatie beschikt over gids- en geleidelijnen. 3 locaties bieden auditieve ondersteuning aan. 3 op 15 locaties heeft een website met het AnySurferlabel.
 - 1 locatie beschikt over specifieke voorzieningen voor personen met ademhalingsproblemen en/of allergieën.

- Wat betreft algemene voorzieningen: 9 locaties stellen een rolstoel ter beschikking, in sommige locaties is er gratis inkom. In 6 locaties is er een financiële tegemoetkoming in de toegangsprijs. In 5 locaties mag de begeleider gratis. In 3 locaties hebben personeelsleden de opleiding 'omgaan met personen met een beperking' gevolgd.

6. Beleidsaanbevelingen

Om de toegankelijkheid van Vlaamse musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken effectief te verbeteren, is het noodzakelijk dat er acties ondernomen moeten worden. Best is deze acties te bundelen in een concreet gefaseerd actieplan met concrete doelstellingen gekoppeld aan vooraf bepaalde meetindicatoren zodat de vooruitgang kan gemeten worden.

Bouwstenen voor een actieplan toegankelijkheid

I. Definieren

De databank Toegankelijk Vlaanderen biedt een goede algemene basis om de toegankelijkheid van het gebouw te meten, maar een verdere verfijning voor de culturele infrastructuur is noodzakelijk.

De databank geeft geen algemene score voor het gebouw, maar gaat uit van de scores van de onderdelen of functies van het gebouw. Dit heeft meerdere redenen: door de doorgaans slechte resultaten die de gebouwen behalen zouden slechts een beperkt aantal gebouwen in zijn geheel als toegankelijk beschouwd kunnen worden. Dit is voor de gebruiker lastig omdat hij dan toch verdere details moet uitzoeken, bovendien gebruikt de bezoeker van een gebouw niet steeds alle functies. Op basis van zijn noden kan hij zelf uitzoeken wat in zijn situatie al dan niet mogelijk of haalbaar is. Voor de eigenaar is het een bittere pil als het volledig gebouw negatief scoort, en kan dit ontmoedigend werken, terwijl we net willen stimuleren.

Beleidsmatig is het wel aangewezen om gaan vast te leggen welke minimale kwaliteiten culturele infrastructuur moet hebben om toegankelijk verklaard te worden. De databank Toegankelijk Vlaanderen kan hiervoor de basis zijn, maar dient aangevuld en verfijnd. Zo kunnen de verschillende functies een weging krijgen en/of kan ook rekening gehouden met andere aspecten van het gebouw. Naast het gebouw kunnen ook andere elementen meegenomen worden zoals inspanningen voor het toegankelijk maken van evenementen en het aanbod, de toegankelijkheid van de informatiedragers, extra service en inspanningen.

Cruciaal hierbij is dat dit gepaard kan gaan met een gezamenlijk proces dat samen met de sector wordt afgelegd.

II. Label

Het definiëren van toegankelijkheid van culturele infrastructuur in beheer van de Vlaamse overheid kan gekoppeld worden aan een label. Toerisme Vlaanderen hanteert bijvoorbeeld een toegankelijkheidslabel sinds 2008 voor hotels, jeugdverblijven, vakantiewoningen, campings en gastenkamers. Het Toerisme Vlaanderen label is vooral een marketinginstrument gericht naar gebruikers maar is ook een stimulans voor de private sector om de inspanningen op vlak van toegankelijkheid te belonen. Voor culturele infrastructuur zou een gelijkaardig label kunnen worden uitgewerkt. Eerder dan een marketinginstrument zou een label kunnen uitgroeien tot een kwaliteitslabel dat hoog mikt en de voorbeeldfunctie kracht bijzet. Culturele infrastructuur

zouden landmarks op vlak van toegankelijkheid moeten zijn, naar analogie met duurzaamheid moet de lat hoog gelegd worden en is eigenlijk wat wettelijk is het minimale. De richtlijnen binnen Toevla zijn minder dan de stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid. De Vlaamse overheid moet de lat voor haar gebouwen hoger leggen en naar kwaliteit streven. Een dergelijk label kan slechts tot stand komen door alle actoren erbij te betrekken en vraagt een proces. Het label kan gelijkaardig zijn voor de verschillende types van culturele infrastructuur (musea, erfgoedbibliotheken, archiefinstellingen) of verschillend al gelang nuances gemaakt worden. Die discussie moet gevoerd worden met heel de sector, namelijk hoe ver er gegaan zal worden, niet alleen op vlak van infrastructuur maar ook op vlak van aanbod, voorzieningen, beleving, personeelsinzet, opleidingen van technisch en baliepersoneel ... maar ook hoe dat ingebed kan worden in bestaande procedures, erkenningen. Dat proces is niet alleen nodig voor een draagvlak te creëren maar ook om de nodige accenten te kunnen leggen. Als we toegankelijkheid willen inbouwen binnen het beleid, vraagt dit een structurele transitie waarbinnen toegankelijkheid ook mee in procedures, bestekken, keuze van ontwerp ... moeten worden opgenomen.

III. Ondersteunen

Financiële instrumenten en begeleiding, vorming, informatie ...

Bestaande toegankelijke gebouwen

Uit het onderzoek blijkt dat de verbeteracties die deel uitmaken van een ruimer actieplan kunnen variëren van

1. kleine soms organisatorische ingrepen die een groot verschil kunnen maken: verplaatsen van meubilair, kleine aanpassingen zoals contrasten aanbrengen, signalisatie, klinken vervangen ... Deze aanpassingen kunnen op korte termijn en vaak in eigen regie uitgevoerd worden. Waar het hier vaak aan schort is het weten wat er mis is en hoe het oplossen. Dit kan al opgevangen worden door vorming en juiste informatie.
2. ingrepen in functie van de inrichting: voorzien van aangepaste parkeerplaatsen, vervangen van deuren, drempels wegwerken ... Dit zijn aanpassingen die gebudgetteerd moeten worden en relatief extra kosten meebrengen.
3. structurele ingrepen: hier gaat het om grotere werken zoals lift voorzien, herinrichting van sanitair, verbreden van deuren ... Meestal kan men dit niet in eigen regie uitvoeren, soms moet men ook een bouwvergunning aanvragen.

Om een inhaalbeweging te maken voor de bestaande gebouwen kunnen er tussenkomsten van de Vlaamse overheid voorzien worden. Ook voor specifieke voorzieningen zoals ringleiding, het behalen van het AnySurfer label, aankoop van rolstoelen ... zouden tussenkomsten gegeven worden om de meerkosten te dekken.

Nieuwe gebouwen en verbouwingen

Waar voor bestaande gebouwen aanpassingen altijd extra kosten meebrengen, kunnen deze voor nieuwbouw en verbouwingen sterk gereduceerd worden. Toegankelijkheid kan ook van bij de start van het ontwerp meegenomen worden zodat een integraal toegankelijk gebouw ontstaat volgens de Universal Design principes. In de praktijk merken we echter dat zelfs bij nieuwe gebouwen er nog veel fouten tegen de toegankelijkheid gebeuren zowel in het ontwerp als bij de uitvoering. De nieuwe stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid van 2010⁴ legt een aantal toegankelijkheidseisen op om een bouwvergunning te verkrijgen, maar de regelgeving is zeker niet sluitend. Doordat deze stedenbouwkundige verordening werd ingepast in het systeem van de bouwreglementering, zijn alleen op plan afleesbare elementen opgenomen. Terwijl toegankelijkheid ook in grote mate afhangt van detaillering in de afwerking en inrichting. Bovendien gaat het om een algemene regelgeving, die niet altijd specifiek inzoomt op karakteristieken van de functie van het gebouw. Het zal dus met name onvoldoende zijn om alleen terug te vallen op de nieuwe regelgeving.

Gezien het hier gaat om culturele infrastructuur met een belangrijke publieke functie is het belangrijk dat nieuwe infrastructuur toegankelijk is. Het is hier van belang en noodzaak aan om een gesubsidieerd project of een project van de Vlaamse overheid zeker te koppelen aan een toegankelijkheidsadvies met controle (voor een hele begeleiding van het project). Deze koppeling is de sluitende manier om toegankelijkheid in de praktijk af te dwingen. Een toegankelijkheidsadvies tijdens het hele projectverloop met controle vormt immers de beste garantie voor een toegankelijk gebouw bij ingebruikname. De adviesbureaus toegankelijkheid kunnen voor deze externe advisering, begeleiding én controle ingeschakeld worden. De advisering voorziet begeleiding van bij het voorontwerp tot de bouwvergunning. Afhankelijk van de complexiteit kan ook begeleiding gegeven worden bij de inrichting en afwerkingsdetaillering. Cruciaal is dat er een eindcontrole komt voor de oplevering van het gebouw. Deze eindcontrole kan ook gekoppeld worden aan een opname in de databank Toegankelijk Vlaanderen en eventueel ook de toekenning van een nog te ontwikkelen label.

De begeleiding door de adviesbureaus gebeurt door gespecialiseerde architecten die overleggen met de aangestelde architect en op een constructieve wijze op zoek gaan naar de beste oplossingen in de gegeven situatie zonder daarom afbreuk te doen aan de creativiteit van de ontwerpers of het eisen- en financieel programma van de opdrachtgever.

Aanbod, dienstverlening en informatie

Om het aanbod, dienstverlening en informatie beter toegankelijk te maken is het belangrijk om de beheerders van de locaties die de gebouwen dagdagelijks gebruiken goed te informeren.

De toegankelijkheidsnoden van personen met een beperking kunnen sterk verschillen. Zo kan voor een rolstoelgebruiker de toegankelijkheid van het gebouw de belangrijkste vereiste zijn om een voorstelling te kunnen meepikken. Voor iemand anders kan een voorstelling maar beleefd worden indien er een gebarentolk voorzien wordt, voor een blinde kan de ontoegankelijkheid van de website de eerste hinderpaal zijn ... Er is dus meer nodig dan enkel verbeteracties voor het gebouw.

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid 1 maart 2010, met wijzigingen 18 februari 2011 meer info zie www.toegankelijkgebouw.be

Informatie: een toegankelijke website met AnySurf label is een belangrijk punt, daarnaast is ook de algemene toegankelijkheid van brochures (leesbaarheid, kleurgebruik, grootte van de letters, voorzien van aangepaste vormen zoals grootletterschrift, digitaal ...) aan de orde. Voor mensen met een verstandelijke handicap kan het voorbereiden van een voorstelling een belangrijke tussenstap vormen om een theatervoorstelling beter te begrijpen en er van te kunnen genieten. Dan is bv. het verstrekken van bijkomende informatie over de voorstelling een grote hulp voor organisaties die deze doelgroep begeleiden.

Ook het voorzien van assistentie, doventolk, ondersteuning, auditieve ondersteuning geeft blijk van het in bereik brengen van cultuur voor iedereen. Er zijn hiervoor gespecialiseerde organisaties zoals vzw Intro ⁵, die begeleiding bieden bij het toegankelijk maken van evenementen.

Elementair is dat men op een correcte manier informeert over de toegankelijkheid van het gebouw en het eventuele aanbod. Dat kan door informatie op te nemen op de website en brochures en een link te maken met Toegankelijk Vlaanderen.

Respectvol onthaal zowel aan de telefoon als in het centrum is superbelangrijk. Zo kunnen vragen en soms problemen bij ontoegankelijkheid op een goede manier gecompenseerd worden. Om het personeel te ondersteunen kan hun een cursus klantvriendelijke onthaal van mensen met een handicap worden aangeboden. Hier leren ze beperkingen begrijpen, de noden van toegankelijkheid onderkennen en krijgen ze tips aangereikt hoe men dit kan aanpakken.

Ook voor het technisch personeel kan een cursus 'toegankelijkheid voor elke dag' ontwikkeld worden. Hier leert men alert te zijn voor toegankelijkheidsproblemen inherent aan het gebouw maar ook ontoegankelijke situaties die ontstaan in het dagelijks gebruik. Ook tips voor de eenvoudige ingrepen voor de verbetering van de toegankelijkheid kunnen aan bod komen.

Zeker voor grotere locaties is het aanduiden en opleiden van een medewerker die het aanspreekpunt is voor toegankelijkheid geen overbodige luxe.

Dit zijn enkele voorbeelden van vorming op maat die kunnen aangeboden worden aan het personeel, ze dragen ook bij om de aandacht voor toegankelijkheid deel te laten uitmaken van het leven van elke dag in een museum, archiefinstelling of erfgoedbibliotheek.

IV. Meten en Evalueren

Het voorliggend onderzoek kan beschouwd worden als een nulmeting. Het kan ook de basis zijn voor verdere discussie om verdere beleidsindicatoren te ontwikkelen en het ambitieniveau op korte, middenlange en lange termijn vast te leggen.

⁵ Meer info zie www.intro-events.be

Ook voor andere gegevensbronnen dient nagegaan in welke mate gegevens die van belang kunnen zijn voor de toegankelijkheid kunnen worden toegevoegd of geïntegreerd. Zo kan het effect van het gevoerde beleid gemeten worden en eventueel bijgestuurd. De deelname van personen met een handicap aan het aanbod is een interessant gegeven. Ook een bewust klachtenbeheer kan bijkomend inzicht geven.

7. Bijlagen

Bijlage 1. Contactgegevens Enter en betrokken adviesbureaus

Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid

Belgiëplein 1
3510 HASSELT
011/26 50 30
info@entervzw.be

Enter heeft in dit project samengewerkt met adviesbureaus. De toegankelijkheidsonderzoeken werden uitgevoerd door de adviseurs van volgende adviesbureaus:

✓ **Toegankelijkheidsbureau vzw**

(Limburg)

Belgiëplein 1, 3510 Hasselt - Tel. 011 87 41 38

(Vlaams-Brabant)

Noorderlaan 4, 1731 Zellik - Tel. 02 465 55 25

(Brussel)

Lakensestraat 76, 1000 Brussel - Tel. 02 502 27 57

www.toegankelijkheidsbureau.be

✓ **Adviesbureau Toegankelijke Omgeving vzw (ATO)**

(Oost-Vlaanderen)

Driegaaienstraat 160, 9100 Sint-Niklaas - Tel. 03 780 35 38

www.ato-vzw.be

✓ **Westkans vzw**

(West-Vlaanderen)

Kerkhofstraat 1, 8200 Brugge - Tel. 050 40 73 73

www.westkans.be

Bijlage 2. Overzicht data screenings en besprekingen

Infrastructuur	Accommodatie type	Gemeente	Laatste keer ter plaatse	Bespreking rapport
Amsabinstituut	Archiefinstelling	Gent	11/04/2012	22/06/2012
KADOC KU Leuven	Archiefinstelling	Leuven	21/08/2012	9/10/2012
Liberaal Archief	Archiefinstelling	Gent	5/04/2012	22/06/2012
Bibliotheek Stadscampus Prinsstr.	Erfgoedbibliotheek	Antwerpen	3/09/2012	
			begin oktober	8/11/2012
Hendrik Conscience bibliotheek	Erfgoedbibliotheek	Antwerpen	29/05/2012	
			begin oktober	5/11/2012
Fotomuseum	Museum	Antwerpen	11/04/2012	
			12/10/2012	23/10/2012
Hospitaalmuseum Oud Sint-Jan	Museum	Brugge	12/04/2012	25/09/2012
Huis van Alijn	Museum	Gent	20/04/2012	4/07/2012
Museum Dr. Guislain	Museum	Gent	25/04/2012	12/07/2012
Museum Mayer van den Bergh	Museum	Antwerpen	3/04/2012	
			begin oktober	13/11/2012
MUHKA	Museum	Antwerpen	11/06/2012	
			12/10/2012	5/11/2012
Middelheim museum	Museum	Antwerpen	12/06/2012	
			begin oktober	8/11/2012
Mode museum	Museum	Antwerpen	17/04/2012	
			begin oktober	8/11/2012
Sportimonium vzw	Museum	Hofstade	21/08/2012	4/10/2012
	Domein -			
Alden Biesen	Cultuurcentrum	Bilzen	20/11/2012	14/11/2012

Bijlage 3. Overzicht van voorzieningen per locatie

Alden Biesen

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig
Tapijten zijn voorzien in de vergaderzalen van de Waterburcht.

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website
Auditieve ondersteuning: niet aanwezig
Gids- en/of geleidelijnen: aanwezig
De hoofdparking is aan de overzijde van de weg gelegen. Aan het zebrapad zijn er markeringen (geleidetegels en waarschuwingstegels) voorzien.
Tactiele markeringen: niet aanwezig
Visuele contrasten: niet aanwezig
Voorzieningen in braille: aanwezig
Vlak voor de inkom van het onthaal is er een blindenmaquette geplaatst. Deze maquette geeft een overzicht van het gehele domein. Alle gebouwen zijn aan de hand van tast herkenbaar. Aanduiding in braille is ook voorzien aan de zijkant van de maquette.
Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Voorzieningen

Rolstoel: beschikbaar
Er staan steeds drie rolstoelen ter beschikking.
Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: Algemeen. Het Domein is vrij toegankelijk, enkel voor de Franse tuin en als er tentoonstellingen worden Algemeen. Het Domein is vrij toegankelijk, enkel voor de Franse tuin en als er tentoonstellingen worden georganiseerd dient er een toegangsprijs betaald te worden. De begeleider van een persoon met een beperking heeft gratis toegang. Blindegeleidehonden zijn welkom.
Type tegemoetkoming: begeleider gratis
Hulpelementen i.f.v. brandveiligheid: Alle gebouwen op het Domein zijn gecompartmenteerd.
Alle gebouwen op het Domein zijn gecompartmenteerd.
Omgaan met personen met een beperking: opleiding gevolgd
Het baliepersoneel heeft een opleiding "klantvriendelijk onthaal van personen

met een beperking" gevolgd.

Amsab-ISG

Hulp- en geleidehonden worden toegelaten.

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website
Contrasten zijn afwezig: op deuren (vloer-, heup- en ooghoogte), ter hoogte van de trap
Informatie en bestanden die digitaal beschikbaar zijn kunnen op verzoek vergroot uitgeprint worden.
Visuele contrasten: grotendeels aanwezig
Voorzieningen in braille: niet aanwezig
Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - bibliotheek

In de leeszaal is steeds permanentie. Er is assistentie voor opzoekingswerk en aanleveren van documenten of consultatie van boeken uit de handbibliotheek. Gezien het archiefmateriaal betreft is er geen aangepast aanbod (originele archiefstukken). Gedigitaliseerde stukken kunnen echter zo nodig vergroot uitgeprint worden.

Fotokopieerapparaat: aanwezig

Er kunnen fotocopieën gemaakt worden. Deze dienen aangevraagd te worden en worden door het personeel gemaakt.

In de leeszaal kan men via de computer werken opzoeken. Er is ook opzoekmogelijkheid via het fichebaksysteem.
computers voor intern opzoekingswerk, computers voor opzoekingswerk op internet, manuele catalogus

Er worden geen boeken of documenten uitgeleend.

Voorzieningen

De toegang tot het archief en museum is kosteloos.
Van aan het onthaal is steeds begeleiding mogelijk. Personen met een beperking moeten zich niet op voorhand melden. Er is wel mogelijkheid om dit te melden.

Bibliotheek Stadscampus Universiteit Antwerpen

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Contrasten zijn afwezig

op deuren (vloer-, heup- en ooghoogte)

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: aanwezig

Tactiele markeringen in de lift

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - bibliotheek

Op elke verdieping is er een balie waar assistentie kan gevraagd worden.

Er is een leesloop aanwezig, dewelke voorzien is van audio.

Fotokopieerapparaat: aanwezig

Per verdieping is er een fotokopieerruimte, hierin staan telkens verschillende toestellen.

Opzoekingswerk - mogelijkheden

computers voor intern opzoekingswerk, computers voor opzoekingswerk op internet

Type inlever- en uitleversysteem: in / uitscannen

Voorzieningen

Rolstoel: niet beschikbaar

Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: niet aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - bibliotheek

Er is steeds iemand aanwezig, zowel aan het onthaal beneden als boven in de leeszalen. Zij kunnen steeds helpen indien nodig.

Fotokopieerapparaat: aanwezig

Hulpelementen voor opzoekingswerk

De bediening van het fotokopieerapparaat staat op 97cm hoogte, de kaartlezer (nodig om te kunnen kopiëren) op 138cm hoogte.

Boeken kunnen enkel geraadpleegd worden, ze worden niet uitgeleend.

Voorzieningen

Rolstoel: niet beschikbaar

Fotomuseum

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: aanwezig

audiogids + mogelijkheid om rondleiding met tolk te boeken

Persoon met kennis Vlaamse Gebarentaal: aanwezig op aanvraag

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: aanwezig

Contrasten zijn aanwezig op deuren (vloer-, heup- en ooghoogte)

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

audiogids + mogelijkheid om rondleiding met tolk te boeken

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: grotendeels afwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

Op aanvraag kunnen er gidsbeurten plaatsvinden met ondersteuning van een vlaamse gebarentolk.

In het museum is een steeds wisselende tentoonstelling.

Voorzieningen

Rolstoel beschikbaar

Er zijn twee rolstoelen gratis beschikbaar

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: begeleider gratis

Omgaan met personen met een beperking: opleiding niet gevolgd

Hospitaalmuseum

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorschermiddel: niet aanwezig

Persoon met kennis Vlaamse Gebarentaal: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Contrasten zijn afwezig ter hoogte van de balie, tussen deur - deurkader - wand - vloer

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: aanwezig

Specifieke informatie - museum

Er is geen begeleiding voorzien om de weg doorheen de accommodatie te tonen.

Voorzieningen

Geleide- en hulphonden worden overal toegelaten.

Beschikbaarheid rolstoel

Rolstoel: beschikbaar

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: begeleider aan verminderd tarief

Er is korting voor de begeleider van een rolstoelgebruiker.

Hulpelementen i.f.v. brandveiligheid: Er is geen mogelijkheid voorzien om

personen in een rolstoel via de trappen te evacueren.

Omgaan met personen met een beperking: opleiding niet gevolgd

Huis van Alijn

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: aanwezig

Trappen of treden in het museum worden in de richting van het parcours aangeduid met een noppenstrook.

Tactiele markeringen: aanwezig

Tactiele markeringen: ter hoogte van drempels op de route, ter hoogte van de trap

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Voorzieningen in braille: aanwezig

De bedieningsknoppen van de audio-spelers zijn voorzien van braille aanduiding.

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

Personen met een beperking kunnen steeds beroep doen op het museum personeel dat zorgt voor assistentie of begeleiding.

Algemene informatie wordt weergegeven in tekstvorm op panelen. Ter plaatse kan men bij elke museumafdeling een folder met begeleidende omschrijvende tekst meenemen. Deze informatie kan men ook op de website terugvinden en downloaden.

Bij de balie is een infozuil met audio-informatie over het kinderparcours. In de taalkamer en discokamer kan men met hoofdtelefoons audio fragmenten beluisteren.

Voorzieningen

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: begeleider gratis

Omgaan met personen met een beperking: opleiding gevolgd

Kadoc Leuven

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorschermiddel: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: aanwezig

Voorzieningen in braille: aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Liberaal Archief

Bestanden en informatie die digitaal beschikbaar zijn kunnen op verzoek met de nodige aanpassingen uitgeprint worden.

Hulp- en geleidehonden worden toegelaten in het gehele gebouw.

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Specifieke informatie - bibliotheek

In de leeszaal is steeds permanentie. Zowel voor opzoekingswerk, aanleveren van de stukken als consulteren van de boeken wordt assistentie verleend.

Gezien het over archiefmateriaal gaat is er geen aangepast aanbod (originale archiefstukken). Informatie of publicaties die digitaal beschikbaar zijn kunnen echter wel zo nodig aangepast uitgeprint worden (grote letter).

Fotokopieerapparaat: aanwezig

Hulpelementen voor opzoekingswerk: Er is een leestoestel voor microfilm

Er kunnen fotocopieën gemaakt worden. Deze worden aangevraagd en door het personeel gemaakt en bezorgd.

In de leeszaal is een computer aanwezig waar de catalogus kan geconsulteerd worden. Via internet kan men inloggen en de catalogus raadplegen. Men kan in de leeszaal ook werken opzoeken door gebruik te maken van de fichecatalogus, of deze door de bibliothecaris laten opzoeken.

Opzoekingswerk - mogelijkheden

computers voor intern opzoekingswerk, computers voor opzoekingswerk op internet, manuele catalogus

Er worden geen boeken uitgeleend.

Voorzieningen

Er is steeds begeleiding mogelijk, zowel in de leeszaal als in de tentoonstellingsruimte.

Er is steeds iemand aanwezig aan het onthaal. Personen met een beperking moeten zich niet op voorhand melden.

Middelheimmuseum

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: niet aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

Het middelheim museum is gelegen in het middelheimpark. Buiten zijn verschillende stukken opgesteld. Op het domein bevinden zich eveneens verschillende gebouwen waar eveneens tentoonstellingen plaatsvinden.

De verdieping van het kasteel is enkel bereikbaar via de trap.

Voorzieningen

Er is een golfkarretje alsook 2 rolstoelen aanwezig. Reserveren is noodzakelijk.

Het middelheimmuseum is gratis te bezoeken.

ModeMuseum - MoMu

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Materialen: geen tapijt

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Op vaste data worden er rondleidingen gegeven met ondersteuning van een tolk

vlaamse gebarentaal.

Persoon met kennis Vlaamse Gebarentaal: aanwezig op aanvraag

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: aanwezig

Contrasten zijn aanwezig: in het sanitair blok

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

In het sanitair blok zijn de deuren en deurlijsten donker grijs, ten opzichte van de witte wanden.

Situering auditieve ondersteuning: signaal aan buitenzijde lift bij aankomst/vertrek

Situering voorzieningen in braille: op de bedieningsknoppen in de lift

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: grotendeels afwezig

Voorzieningen in braille: aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

Tijdens rondleidingen en workshops kan een slechthorende een Communication Master (CM-1) gebruiken. Dit hulpmiddel kan zonder of met een hoorapparaat gebruikt worden, het versterkt de uitleg en verzwakt het achtergrondgeluid, zodat de uitleg duidelijk te volgen is. Het CM-1 toestel moet bij de reservatie aangevraagd worden.

Op vaste data worden er gidsbeurten georganiseerd die ondersteund worden door een tolk vlaamse gebarentaal.

Er is telkens een tijdelijke tentoonstelling te bezoeken. Deze wisselt ongeveer elk half jaar. Er wordt bijgevolg geen vaste collectie tentoongesteld. Op het moment van screening waren er vele paspoppen met kleding te bekijken, enkele foto's en enkele videofragmenten. Op de wand vindt u extra geschreven informatie.

Voorzieningen

Er zijn vouwstoeltjes ter beschikking om in het museum te gebruiken.

Beschikbaarheid rolstoel

Rolstoel: beschikbaar

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: begeleider gratis

Mensen met een beperking krijgen 2 euro korting op de standaard toegangsprijs en mogen een begeleider gratis meenemen.

Hulpelementen i.f.v. brandveiligheid: De lift kan door de brandweer ontgrendeld worden voor evacuatie.

De lift kan door de brandweer ontgrendeld worden voor evacuatie.

Omgaan met personen met een beperking: opleiding niet gevolgd

MUHKA

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: niet aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

In het Muhka zijn er steeds verschillende tentoonstellingen.

Voorzieningen

Rolstoel: beschikbaar

2 rolstoelen aanwezig

Museum Dr. Guislain

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Gegidste rondleidingen kunnen telefonisch of via de website aangevraagd worden.

Omschrijving visuele ondersteuning

Persoon met kennis Vlaamse Gebarentaal: aanwezig op aanvraag

Voorzieningen voor visuele beperking

Gegidst bezoek : Op aanvraag worden rondleidingen voor personen met een visuele beperking georganiseerd.

Any Surfer label: aanwezig op de website

In het algemeen wordt er in het gebouw gebruik gemaakt van contrasten. Op een aantal plaatsen (o.a. deuren, tekstpanelen) kan groter contrast de toegankelijkheid verhogen.

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Voorzieningen in braille: aanwezig

Er is een rondleidingstekst in braille aanwezig.

Specifieke informatie - museum

Personen met een beperking kunnen steeds op voorhand assistentie aanvragen (via mail, website of telefoon). Ter plaatse kan men ook aan de suppoosten begeleiding of hulp vragen.

Gidsbeurten voor personen met een beperking

In samenwerking met Fevlado behoren gidsbeurten in gebarentaal tot het aanbod.

Informatie en belevingsaanbod

Zowel bij de tijdelijke tentoonstelling als de permanente tentoonstelling worden de bezoekers op de route geïnformeerd via algemeen kaderende infopanelen, en via specifieke tekstborden bij de tentoongestelde objecten. De algemene informatie is voldoende groot van formaat. Naarmate de info gedetailleerder is is de tekst kleiner.

Alle delen van de tentoonstelling zijn goed, of met hulp toegankelijk.

Voorzieningen

Rolstoel: beschikbaar

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs: begeleider gratis

Hulpelementen i.f.v. brandveiligheid

Omgaan met personen met een beperking: opleiding gevolgd

Museum Mayer van den Bergh

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

De ruimtes zijn t.g.v. het historische karakter van het gebouw soms donker en egaal van kleur. Alle treden zijn wel voorzien van een antislipstrook, deze is afhankelijk van het materiaal van de trede contrasterend.

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: grotendeels aanwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: niet aanwezig

Specifieke informatie - museum

De lift mag enkel gebruikt worden met begeleiding, er is in heel het museum assistentie aanwezig.

In het museum is een deel vaste tentoonstelling en een wisselende tentoonstelling. Deze voorwerpen zijn uitgestald in verschillende vitrinekasten alsook opgehangen aan de muur.

De kelder, een deel van de eerste verdieping alsook de volledige tweede tussenverdieping is enkel bereikbaar d.m.v. trappen (Dit komt overeen met het oude gedeelte van het gebouw en is ongeveer de helft van het museum.)

Voorzieningen

Rolstoel: beschikbaar

Financiële tegemoetkoming toegangsprijs

De begeleider mag gratis binnen. De persoon met een beperking krijgt een korting van 2 euro.

Omgaan met personen met een beperking: opleiding niet gevolgd

Sportimonium vzw

Voorzieningen ademhalingsproblemen/allergieën

Voorzieningen in functie van materiaalgebruik: niet aanwezig

Voorzieningen voor auditieve beperking

Gehoorondersteuning: niet aanwezig

Visuele ondersteuning: niet aanwezig

Voorzieningen voor visuele beperking

Any Surfer label: niet aanwezig op de website

Auditieve ondersteuning: niet aanwezig

Gids- en/of geleidelijnen: niet aanwezig

Tactiele markeringen: niet aanwezig

Visuele contrasten: grotendeels afwezig

Voorzieningen in braille: niet aanwezig

Voorzieningen in grootletterschrift: aanwezig

Voorzieningen

Rolstoel: beschikbaar

Omgaan met personen met een beperking: opleiding niet gevolgd